

**LIETUVOS ŽUVININKYSTĖS SEKTORIAUS 2007–2013 METŲ
VEIKSMŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO 2010 M. ATASKAITA**

**Ataskaita pakoreguota atsižvelgiant į Europos Komisijos 2011 metų liepos 22 d. raštu Nr.
(2011)802565 pateiktas pastabas**

TURINYS

1. IDENTIFIKAVIMO INFORMACIJA	3
2. SANTRAUKA	3
3. VEIKSMŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PAGAL PRIORITETINES KRYPTIS SANTRAUKA	4
4. TECHNINĖS PARAMOS PANAUDOJIMAS	25
5. INFORMACIJA IR VIEŠINIMAS	26
6. INFORMACIJA APIE BENDRIJOS TEISĖS AKTŲ LAIKYMAŠI	26
7. PAPILDOMUMAS SU KITOMIS PRIEMONĖMIS	27

1. IDENTIFIKAVIMO INFORMACIJA

Valstybė narė: Lietuva

VEIKSMŲ PROGRAMAMA	Programos Nr. (CCI Nr.): 2007LT14FPO001
ĮGYVENDINIMO ATASKAITA	Ataskaitiniai metai: nuo 2010 m. sausio 1 d. iki 2010 m. gruodžio 31 d.
	Data, kai Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos įgyvendinimo stebėsenos komitetas (toliau – Stebėsenos komitetas) patvirtino metinę ataskaitą: 2011 m.

2. SANTRAUKA

Šioje ataskaitoje apžvelgiamas Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos, patvirtintos 2007 m. gruodžio 17 d. Europos Komisijos sprendimu C/2007/6703 (toliau – Veiksmų programa), įgyvendinamos nuo 2010 m. sausio 1 d. iki 2010 m. gruodžio 31 d., vadovaujantis 2006 m. liepos 27 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1198/2006, dėl Europos žuvininkystės fondo 67 straipsnio reikalavimais, 2007 m. kovo 26 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 498/2007, nustatančiu išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1198/2006 dėl Europos žuvininkystės fondo įgyvendinimo taisykles (OL 2007 L 120, p. 1), su paskutiniais, pakeitimais padarytais 2010 m. gruodžio 22 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1249/2010 (OL 2010 L 341, p. 3).

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apie Veiksmų programos prioritetinių krypčių fizinę pažangą, taip pat pasiektos pažangos kokybinė analizė, finansinis įgyvendinimas, problemos, su kuriomis buvo susidurta, taikytos priemonės problemoms spręsti, siekiant užtikrinti kokybišką bei veiksmingą įgyvendinimą. Nagrinėjami Veiksmų programos įgyvendinimo aplinkybių ir bendrųjų sąlygų pokyčiai ir kt.

Veiksmų programa buvo patvirtinta tik 2007 m. pabaigoje, todėl pirmaisiais jos įgyvendinimo metais kvietimų teikti paramos paraiškas nebuvo. Iki 2008 m. vidurio didžiausias dėmesys buvo skirtas teisės aktų, darbinių dokumentų rengimui. Pirmieji kvietimai teikti paramos paraiškas buvo paskelbti 2008 m. antroje pusėje. Veiksmų programos įgyvendinimas išibėgėjo tik trečiaisiais programos įgyvendinimo metais, kvietimai teikti paramos paraiškas vyko ištisus metus, įgyvendinti pirmieji projektai. Atsižvelgiant į tai, šioje ataskaitoje vertinamas Veiksmų programos įgyvendinimas 2010 metais yra lyginamas su įgyvendinimu 2009 metais ir, kur įmanoma, su 2008 metais. 2010 m. Veiksmų programos įgyvendinimas tęsėsi gana sklandžiai ir didžiausia pažanga padaryta įgyvendinant I ir II prioritetinių krypčių priemones. Įgyvendinant Veiksmų programos priemones paaiškėjo, kad, kai kurių nustatytų tikslų įgyvendinimas sudėtingas, o kai kurių visai neįmanomas.

Šiuo metu yra atliekamas Veiksmų programos tarpinis vertinimas ir jo rezultatai parodys, kokie pokyčiai įvykę žuvininkystės sektoriuje nuo 2007 m., koks Veiksmų programos tikslų aktualumas, nauji žuvininkystės sektoriaus poreikiai pokyčių atžvilgiu. 2010 m. vyko 16 kvietimų teikti paramos paraiškas, buvo gautos 56 paramos paraiškos iš jų 3 paramos paraiškos pareiškėju

prašymu buvo išregistruotos. Prašoma paramos suma pagal gautas paramos paraiškas, išskyrus išregistruotas paramos paraiškas – 2 256 053 EUR EŽF lėšų.

Iš viso 2010 m. buvo įvertintos 89 paramos paraiškos. Atkreiptinas dėmesys, kad 2010 m. buvo vertinamos ne tik šiais metais, bet ir praėjusiais metais pateiktos paramos paraiškos. Iš 89 įvertintų paramos paraiškų 56 paramos paraiškos buvo įvertintos tinkamomis finansinei paramai gauti ir 33 įvertintos, kaip netinkamos finansinei paramai gauti. Prašoma paramos suma pagal įvertintas tinkamomis finansinei paramai gauti paramos paraiškas yra 7 804 543 EUR EŽF lėšų. Iš viso 2010 m. projektų įgyvendinimui išpareigota skirti 9 620 377 EUR EŽF lėšų, beveik 18 proc. Veiksmų programos įgyvendinimui skirtų EŽF lėšų.

1 lentelė. Veiksmų programos I–IV prioritetinių krypčių įgyvendinimo pažanga 2007–2013 m.

Veiksmų programos įgyvendinimo metai	Gauta paramos paraiškų	Įvertinta paramos paraiškų*	Atmesta paramos paraiškų	Išpareigota išmokėti paramos suma, mln. EUR	Išmokėta paramos suma, mln. EUR	Išmokėtos paramos dalis viso 2007–2013 m. skirto Veiksmų programos finansavimo biudžeto, proc.
2007	0	0	0	0	0	0
2008	51	3	1	0,2	0	0
2009	115	94	11	13	4,3	7,87
2010	56	89	33	8,5	7,4	13,53
Iš viso	222	186	45	21,7	11,7	21,39

* Į įvertintų paramos paraiškų skaičių pareiškėjų prašymu išregistruotų paramos paraiškų skaičius neįtrauktas.

3. VEIKSMŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PAGAL PRIORITETINES KRYPTIS SANTRAUKA

3.1.1. Informacija apie prioritetinių krypčių fizinę pažangą

Dėl kiekvieno kiekybiškai įvertinamo rodiklio, paminėto Veiksmų programoje, pirmiausia dėl pagrindinių rodiklių, susijusių su tikslais ir numatomais rezultatais (N metų, visų ankstesnių ataskaitų pateikimo metų, taip pat bendra).

2010 m. didžiausia pažanga padaryta įgyvendinant I ir II prioritetinių krypčių priemones. Įgyvendinant Veiksmų programos priemones paaiškėjo, kad, kai kurių nustatytų tikslų įgyvendinimas sudėtingas, o kai kurių visai neįmanomas, dėl įvykusių pokyčių žuvininkystės sektoriuje, ar aplinkybių, kurios nebuvo numatytos rengiant Veiksmų programą, todėl po Veiksmų programos tarpinio vertinimo, bus siūloma juos keisti, atsižvelgus į vertinimo išvadas bei pateiktas rekomendacijas.

2 lentelė. I prioritetinės krypties „Jūrų žvejybos laivyno pritaikymo priemonės“ rodiklių pasiekimas

Rodikliai		2007	2008	2009	2010	Iš viso
1 rodiklis: Sumažinti laivų, žvejojančių tolimuosiuose jūrų vandenyse, žvejybos pajėgumai, nutraukus laivų žvejybinę veiklą visam laikui	Pasiekimas	0	0	0	716 GT	1,2 proc.
	Tikslas*	–	–	–	–	8 proc. (2015 m.)
	Pradinis taškas	–	–	–	–	58,4 tūkst. GT (2006 m.)
2 rodiklis: Sumažinti laivų, žvejojančių atviroje Baltijos jūroje, žvejybos pajėgumai, nutraukus laivų žvejybinę veiklą visam laikui.	Pasiekimas	0	0	0	0	0
	Tikslas*	–	–	–	–	15 proc. (2015 m.)
	Pradinis taškas	–	–	–	–	5,45 tūkst. GT (2006 m.)
3 rodiklis: Sumažinti laivų, žvejojančių Baltijos jūros priekrantės zonoje, žvejybos pajėgumai, nutraukus laivų žvejybinę veiklą visam laikui	Pasiekimas	–	–	66,3 GT	136,6 GT	45,1 proc.
	Tikslas*	–	–	–	–	50 proc. (2015 m.)
	Pradinis taškas	–	–	–	–	0,45 tūkst. GT (2006 m.)
4 rodiklis: Žvejų skaičiaus sumažinimas	Pasiekimas	0	0	4 vnt.	25 vnt.: vyrai – 22 moterys -3	1,45 proc.
	Tikslas*	–	–	–	–	16 proc. (2015 m.)
	Pradinis taškas	–	–	–	–	Asmenų, dirbančių žvejyboje, skaičius – 2000 vnt. (2006 m.)
5 rodiklis: Modernizuotų žvejybos laivų dalis	Pasiekimas	0	0	0	0	0
	Tikslas*	–	–	–	–	10 proc. (2015 m.)
	Pradinis taškas	–	–	–	–	64,3 tūkst. GT (2006 m.)

*Tikslas pateikiamas visam programavimo laikotarpiui

3 lentelė. II prioritetinės krypties „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ rodiklių pasiekimas

Rodikliai		2007	2008	2009	2010	Iš viso
1 rodiklis: Išplėstų, įrengtų ir modernizuotų akvakultūros	Pasiekimas	0	0	1 vnt.	2 vnt.	11,8 proc.**
	Tikslas*	–	–	–	–	50 proc. (2015 m.)

įmonių skaičius (neįtraukiant ūkininkų, užsiimančių akvakultūra, kaip alternatyviaja veikla)	Pradinis taškas	–	–	–	–	17 įmonių (2005 m.)
2 rodiklis: Akvakultūros produkcijos padidėjimas	Pasiekimas	0	0	91,55 t per metus	617,60 t per metus	35,2 proc.
	Tikslas*	–	–	–	–	90 proc. (2015 m.)
	Pradinis taškas	–	–	–	–	2 014 t (2005 m.)
3 rodiklis: Modernizuotų vidaus vandenų žvejybos laivų skaičius	Pasiekimas	0	0	0	0	0
	Tikslas*	–	–	–	–	1 proc. (2015 m.)
	Pradinis taškas	–	–	–	–	0
4 rodiklis: Žuvų ir žuvininkystės produktų perdirbimo padidėjimas	Pasiekimas	0	0	0	13 855 t per metus	21,3 proc.
	Tikslas*	–	–	–	–	10 proc. (2015 m.)
	Pradinis taškas	–	–	–	–	65 tūkst. t (2005)
5 rodiklis: Akvakultūros ir žuvų perdirbimo pramonėje sukurtos naujos darbo vietos	Pasiekimas	0	0	5 vnt.	50 vnt.	55 vnt.
	Tikslas*	–	–	–	–	200 vnt.
	Pradinis taškas	–	–	–	–	0

*Tikslas pateikiamas visam programavimo laikotarpiui

**Akvakultūros ūkis UAB „Šalčininkų žuvininkystės ūkis“ įgyvendino 2 projektus, iš kurių 1 buvo įgyvendintas 2009 m., o kitas 2010 m., todėl skaičiuojant šio rodiklio pasiekimo procentą, modernizuotų akvakultūros įmonių skaičius buvo imtas dviejų įmonių.

4 lentelė. III prioritinės krypties „Bendro intereso priemonės“ rodiklių pasiekimas

Rodikliai		2007	2008	2009	2010	Iš viso
1 rodiklis: Prieplaukų, kuriose buvo pagerinti sanitarijos ir higienos reikalavimai ir kuriose įrengta reikalinga žvejybos infrastruktūra, dalis	Pasiekimas	0	0	0	0	0
	Tikslas*	–	–	–	–	50 proc. (2015 m.)
	Pradinis taškas	–	–	–	–	0
2 rodiklis: Žuvų ir žuvininkystės produktų eksporto padidėjimas (tonomis)	Pasiekimas	0	0	0	0	0
	Tikslas*	–	–	–	–	25 proc. (2015 m.)
	Pradinis taškas	–	–	–	–	92 tūkst. t. (2005 m.)
3 rodiklis:	Pasiekimas	0	0	0	0	0

Žuvų ir žuvininkystės produktų eksporto padidėjimas (EUR)	Tikslas*	–	–	–	–	30 proc. (2015 m.)
	Pradinis taškas	–	–	–	–	150 mln. EUR (2005 m.)
4 rodiklis: Įmonių, dalyvaujančių gamintojų organizacijose ir asociacijose, dalis	Pasiekimas	0	0	0	0	0
	Tikslas*	–	–	–	–	60 proc. (2015 m.)
	Pradinis taškas	–	–	–	–	50 proc. (2005 m.)
5 rodiklis: Naujos technologijos, įdiegtos žuvininkystės, akvakultūros ar žuvų perdirbimo pramonėje atliekant bandomuosius projektus	Pasiekimas	0	0	0	0	0
	Tikslas*	–	–	–	–	1 vnt.
	Pradinis taškas	–	–	–	–	0

* Tikslas pateikiamas visam 2007-2013 metų laikotarpiui

5 lentelė. 4 prioritinės krypties „Tviri žuvininkystės regionų plėtra“ rodiklių pasiekimas

Rodikliai		2007	2008	2009	2010	Iš viso
1 rodiklis: Žuvininkystės regionų vietos veiklos grupių skaičius	Pasiekimas	0	0	12 vnt.	0	12 vnt.
	Tikslas*	–	–	–	–	3 vnt.
	Pradinis taškas	–	–	–	–	0
2 rodiklis: Žuvininkystės regionų plėtros strategijų užimama teritorija	Pasiekimas	0	0	0	0	0
	Tikslas*	–	–	–	–	10 proc. (2015 m.)
	Pradinis taškas	–	–	–	–	65 200 km ²
3 rodiklis: Projektų, įgyvendintų pagal žuvininkystės regionų plėtros strategijas, skaičius	Pasiekimas	0	0	0	0	0
	Tikslas*	–	–	–	–	20 vnt. (2015 m.)
	Pradinis taškas	–	–	–	–	0
4 rodiklis:	Pasiekimas	0	0	0	0	0

Sukurtų darbo vietų skaičius	Tikslas*	–	–	–	–	15 vnt. (2015 m.)
	Pradinis taškas	–	–	–	–	0

*Tikslas pateikiamas visam programavimo laikotarpiui

3.1.2. Speciali informacija apie prioritines kryptis ir priemones

Žvejybos pastangų reguliavimo plano įgyvendinimo rezultatų analizė, naudojant veiksmų programoje apibrėžtus rodiklius, pateikiamus 3.1 punkte nurodytoje 2 lentelėje.

6 lentelė. Lietuvos žvejybos pastangų 2008–2009 metais sureguliuavimo plane nustatyti rodikliai ir jų įgyvendinimas

Rodikliai	Rodiklių įgyvendinimas					
	Mato vnt.	2006 m. bazė	Tikslas 2007–2013	2008-01-01 tarpinis rezultatas	Tikslas 2008–2009	Iš viso pasiekta 2008–2009 nustatyto tikslo
		vnt.	proc.	proc.	proc.	proc.
Sumažinti laivų, žvejojančių tolimesiuose jūrų vandenyse, žvejybos pajėgumai, nutraukus laivų žvejybinę veiklą visam laikui	tūkst. GT	58,4	8	0	1,2	102
Sumažinti laivų, žvejojančių atviroje Baltijos jūroje, žvejybos pajėgumai, nutraukus laivų žvejybinę veiklą visam laikui	tūkst. GT	5,5	15	21,5	0	-
Sumažinti laivų, žvejojančių Baltijos jūros priekrantėje, žvejybos pajėgumai, nutraukus laivų žvejybinę veiklą visam laikui	tūkst. GT	0,45	50	0	44,4	102
Žvejų skaičiaus sumažinimas	vnt.	2000	16	1,2	2,5	58
Modernizuotų žvejybos laivų pajėgumai	tūkst. GT	64,3	10	0	3,1	0

Menkių žvejybos pastangų sumažinimas*	dienos	222***	-	0	19,8	-

* Rodiklis Veiksmų programoje nenumatytas.

** Rezultatas pasiektas įgyvendinant BPD 2004–2006 priemones 2007 m.

*** Iki Menkių išteklių atkūrimo plano įsigaliojimo 2007 metais menkes žvejoti buvo leidžiama.

Pasinaudojus EŽF parama pagal I prioritetinės krypties priemonę „Laivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“ žvejybos laivų, žvejojančių tolimuosiuose jūrų vandenyse, žvejybos pajėgumai, nutraukus laivo žvejybinę veiklą, sumažinti ~1,23 proc. ir tai sudaro 102 proc., numatytų sumažinti Lietuvos žvejybos pastangų 2008–2009 metais sureguliuavimo plane (pagal 2006 metų duomenis žvejybos laivų, žvejojančių tolimuosiuose jūrų vandenyse, bendrasis tonažas 58,4 tūkst. GT. Supjaustytas 1 laivas, kurio bendrasis tonažas 716 GT). Laivas žvejybos veiklą nutraukė ir baigtas pjaustyti 2009 metų pabaigoje, tačiau paramos gavėjo mokėjimo prašymas tarpinei vykdymo institucijai buvo pateiktas jau 2010 metais.

Laivų, žvejojančių atviroje Baltijos jūroje, žvejybos pajėgumai nebuvo mažinami, nes pajėgumai buvo sumažinti įgyvendinus projektus 2007–2008 m., pasinaudojus 2004–2006 laikotarpiui skirtomis Žuvininkystės orientavimo finansinių priemonių lėšomis.

Pagal 2006 metų duomenis žvejybos laivų, žvejojančių Baltijos jūros priekrantėje, bendrasis tonažas 0,45 tūkst. GT. Nustatytas tikslas buvo 2008–2009 m. žvejybos pajėgumus Baltijos jūros priekrantėje sumažinti 44,4 proc. 2010 m. žvejybos pajėgumai Baltijos jūros priekrantėje buvo sumažinti 136,6 GT. Iš viso per 2007–2010 laikotarpį žvejybos pajėgumai Baltijos jūros priekrantėje buvo sumažinti 202,9 GT ir, tai sudaro ~ 102 proc. numatytų sumažinti Lietuvos žvejybos pastangų 2008–2009 metais sureguliuavimo plane, kuris buvo 44,4 proc.

2010 m. nebuvo modernizuotas, nei vienas žvejybos laivas, nors priemonės „Žvejybos laivų modernizavimas“ aktualumas yra išlikęs. Esamų žvejybos laivų amžius 23–28 metai, jų konstrukcija nepritaikyta žvejų darbo ir gyvenimo laive sąlygoms gerinti (per mažas triumas žuvų rūšiavimo ir apdirbimo linijoms įrengti, per mažas atstumas tarp gyvenamųjų patalpų ir variklių skyrių įgulos gyvenimo sąlygoms gerinti), varikliai yra neekonomiški, sunaudoja daugiau kuro, technologiškai pasenę bei santykinai mažo galingumo. Žvejybos laive variklį pakeitus į 20 proc. mažesnio galingumo, kaip tai nustatyta Reglamente 1198/2006, gali būti nesaugu didesnio bangavimo metu dėl santykinai mažo variklio galios ir bendrosios talpos santykio. Taip pat šalies žvejybos laivynas labiausiai orientuotas į žvejybą tralais, kurios efektyvumui didžiausią įtaką turi variklio galia.

Kadangi žvejybos laivų bendrasis tonažas ir variklių galia negali būti didinami, vienas iš siūlomų problemos sprendimų būdų būtų įmonei pakeisti kelis žvejybos laivus ir vietoj jų įsigyti vieną galingesnę ir efektyvesnę. Tačiau skiriamų žvejybos kvotų dydis šiuo metu priklauso nuo turimų žvejybos laivų skaičiaus ir pastarųjų mažinimas galėtų turėti įtakos skiriamos kvotos dydžiui, o kita problema, žvejybos įmonių ekonominės investavimo galimybės yra gana ribotos ir be paramos įsigyti naujų laivų žvejybos įmonėms yra sudėtinga.

2010 m. iš žvejybos pasitraukė 25 žvejai iš jų 22 vyrai ir 3 moterys. Per 2008–2009 m. iš viso iš žvejybos pasitraukė 29 žvejai ir tai sudaro 58 proc. Žvejybos pastangų 2008–2009 metais sureguliuavimo plane numatyto tikslo. Viena iš pagrindinių priežasčių, kodėl rodiklis nebuvo pasiektas – kadangi žvejybos veiklą nutraukė tik žvejybos įmonės, žvejojančios Baltijos jūros priekrantėje, kur paprastai samdoma mažai darbuotojų, todėl žvejų, pasitraukusių iš žvejybos, skaičius nebuvo didelis.

Lietuvos žvejybos pastangų 2008–2009 metais sureguliuavimo plane buvo numatyta mažinti menkių žvejybos dienų skaičių nuo 222 iki 178, t. y. menkių žvejybos pastangų sumažinimas iki 19,8 proc., tačiau, įgyvendinant 2008 m. lapkričio 28 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1322/2008, kuriuo nustatomos Baltijos jūroje 2009 m. taikomos tam tikrų žuvų išteklių ir žuvų išteklių grupių žvejybos galimybės ir susijusios sąlygos, nuostatas Lietuvos žvejai galėjo žvejoti menkes ne daugiau kaip 160 dienų. Menkių žvejybos dienų mažinimas nesutrukdė žvejams išnaudoti jiems suteiktas visas žvejybos kvotas. Jokių kitų papildomų žvejybos laiko apribojimų nebuvo taikoma.

Naujas Lietuvos žvejybos pastangų sureguliuavimo planas bus rengiamas 2012–2013 metams.

Atrinkti žuvininkystės regionai, atrinktos grupės, jiems skirtas biudžetas, žuvininkystės regionų, kuriems taikomos vietos vystymosi strategijos, procentinė dalis.

Rengiant Veiksmų programą buvo manoma, kad įsteigtų žuvininkystės regionų vietos veiklos grupių (toliau – ŽRVVG) galėtų būti daugiausiai 3, tačiau, pradėjus įgyvendinti Veiksmų programą, sulaukta didelio žuvininkystės regionų bendruomenių, verslo atstovų bei vietos valdžios susidomėjimo šia kryptimi. Teritorijos, kurios buvo pripažintos tinkamomis kurti ŽRVVG pateikiamos 1 paveiksle.

1 pav. Teritorijos, pripažintos tinkamomis kurti žuvininkystės regionų vietos veiklos grupes

2009 m. 12 įsisteigusių ŽRVVG pateikė paraiškas paramą gauti Žuvininkystės regionų plėtros strategijoms (toliau – strategija) parengti ir iš jų, atlikus vertinimą pagal teisės aktuose nustatytą tvarką, vadovaujančioji institucija 10 ŽRVVG pripažino tinkamomis paramai gauti. Informacija apie vadovaujančiosios institucijos pripažintas ŽRVVG bei jų užimamą Lietuvos teritorijos dalį pateikiama 7 lentelėje.

2010 m. visos 10 ŽRVVG, gavusios paramą strategijoms parengti, pateikė atstovaujamo regiono strategijas. Pirmiausia buvo atliktas išankstinis strategijų vertinimas. Šį vertinimą atliko ekspertai, kurie buvo atrinkti konkurso būdu. Išankstinis strategijų vertinimas pabaigtas 2011 m. pradžioje. Šiuo metu vyksta tolimesnis jų administravimas ir, ar visos parengtos strategijos bus tinkamos finansinei paramai gauti, dar nėra aišku. Tikėtina, kad tai bus padaryta šių metų II ketvirtį.

Strategijų įgyvendinimo 2007–2013 m. laikotarpiui numatyta paskirstyti 8,7 mln. EUR EŽF lėšų. Paramos dydis kiekvienos ŽRVVG strategijai įgyvendinti apskaičiuojamas vadovaujantis 2010

m. rugsėjo 28 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-869 patvirtinta Paramos skyrimo žuvininkystės regionų plėtros strategijoms įgyvendinti tvarka ir paramos dydžio skaičiavimo metodika pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. veiksmų programą. Preliminari paramos suma kiekvienai strategijai įgyvendinti, apskaičiuota pagal nustatytą metodiką, pateikta 7 lentelėje. Didžiausią paramos sumą numatyta skirti Klaipėdos apskrčiai. Strategijoms įgyvendinti, šiame regione, planuojama skirti – 4,3 mln. EUR EŽF lėšų.

7 lentelė. Duomenys apie Lietuvos žuvininkystės regionų vietos veiklos grupes

Eil. Nr.	ŽRVVG pavadinimas	Registracijos data	Atstovaujama teritorija	Plotas,		Planuojama skirti EŽF suma, EUR
				km ²	proc.	
1.	Viešoji įstaiga „Pasienio žuvis“	2007-04-03	Šilutės r. sav., Neringos sav.	1796	2,76	1 607 098
2.	Raseinių rajono ŽRVVG	2008-06-19	Raseinių r. sav.	1573	2,42	425 501
3.	Klaipėdos miesto ŽRVVG	2008-07-24	Klaipėdos miestas	98	0,15	1 643 014
4.	ŽRVVG „Vilkanda“	2008-10-16	Alytaus, Kaišiadorių, Kauno, Trakų r. sav., Kauno m. sav., Elektrėnų sav., Vilniaus r. sav., Vilniaus m. sav.	5861	8,99	1 336 484
5.	Zarasų ir Visagino ŽRVVG	2009-03-09	Zarasų r. sav., Visagino sav.	1393	2,14	189 234
6.	Tauragės ŽRVVG	2009-03-09	Tauragės r. sav.	1179	1,81	356 139
7.	ŽRVVG „Klaipėdos rajono iniciatyvos“	2009-03-30	Klaipėdos r. sav.	1336	2,05	613 529
8.	Kretingos ŽRVVG	2009-04-08	Kretingos r. sav.	989	1,52	421 940
9.	Utenos ŽRVVG	2009-04-14	Utenos r. sav.	1230	1,89	91 135
10.	Ignalinos rajono ŽRVVG	2009-04-16	Ignalinos r. sav.	1446	2,22	211 357
11.	Molėtų ŽRVVG	2009-04-16	<i>Pripažinta netinkama</i>	–	–	–
12.	ŽRVVG „Aivaturas“	2004-12-31	<i>Pripažinta netinkama</i>	–	–	–
Iš viso:				16 901	25,93	6 895 432

3.1. Finansinė informacija

Regionas, atitinkantis finansavimo reikalavimus pagal konvergencijos tikslą. Visa informacija pateikiama EUR

8 lentelė. 2010 m. finansinė informacija

	Paramos gavėjų apmokėtos išlaidos, įtrauktos į vadovaujančiajai institucijai pateiktus mokėjimo reikalavimus*	Atitinkamas viešasis įnašas	Atitinkamas EŽF įnašas	Už mokėjimus paramos gavėjams atsakingos įstaigos apmokėtos išlaidos**	Vadovaujančiosios institucijos išsipareigosos skirti EŽF lėšos	Visa iš Komisijos prašomų mokėjimų suma, nurodant, kuo remiantis apskaičiuotas Bendrijos įnašas	Visa iš Komisijos gautų mokėjimų suma
I prioritentinė kryptis	1 894 842,44	284 226,36	1 610 616,08	4 123 385,93	1 610 616,08	76 str. 2 dalis	-
II prioritentinė kryptis	8 003 336,96	1 140 412,46	3 421 237,39	4 004 154,66	6 232 508,48	76 str. 1 dalis	-
III prioritentinė kryptis	868 833,72	217 208,43	651 625,29	467 017,11	719 415,04	76 str. 1 dalis	-
IV prioritentinė kryptis	178 929,60	44 732,40	134 197,20	98 685,90	0	76 str. 1 dalis	-
V prioritentinė kryptis	525 130,85	131 282,77	393 848,08	525 130,91	1 057 837,12	76 str. 1 dalis	-
Iš viso:	11 471 073,57	1 817 862,42	6 211 524,04	9 218 374,51	9 620 376,72	10 107 618,90	8 841 003,88

* Bendrojo viešojo finansavimo lėšos ir privatus įnašas

** Bendrojo viešojo finansavimo lėšos

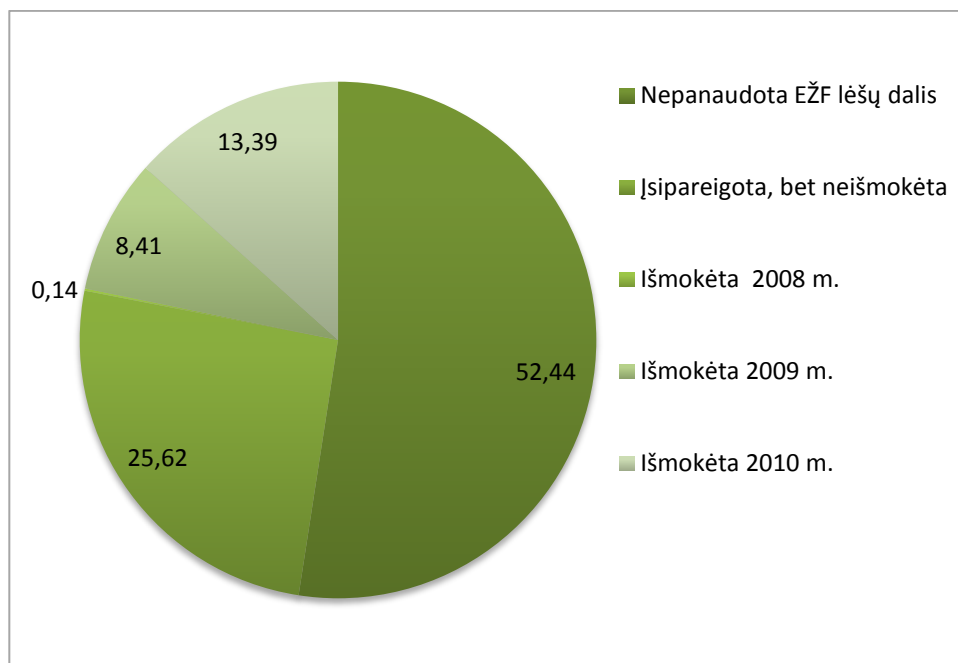
9 lentelė. 2007 – 2010 m. finansinė informacija

	Paramos gavėjų apmokėtos išlaidos, įtrauktos į vadovaujančiai institucijai pateiktus mokėjimo reikalavimus*	Atitinkamas viešasis įnašas	Atitinkamas EŽF įnašas	Už mokėjimus paramos gavėjams atsakingos įstaigos apmokėtos išlaidos*	Vadovaujančiosios institucijos išsipareigosos skirti EŽF lėšos	Visa iš Komisijos prašomų mokėjimų suma, nurodant, kuo remiantis apskaičiuotas Bendrijos įnašas	Visa iš Komisijos gautų mokėjimų suma
I prioritentinė kryptis	5 045 255,44	756 788,31	4 288 467,12	5 045 255,40	4 288 467,12	76 str. 2 dalis	-
II prioritentinė kryptis	13 471 542,62	2 507 463,88	7 522 391,63	8 662 857,30	17 918 038,27	76 str. 1 dalis	-
III prioritentinė kryptis	868 833,72	217 208,43	651 625,29	467 017,11	1 350 156,61	76 str. 1 dalis	-
IV prioritentinė kryptis	178 929,60	44 732,40	134 197,20	98 685,90	150 666,41	76 str. 1 dalis	-
V prioritentinė kryptis	1 144 631,17	286 157,86	858 473,31	1 049 030,90	2 312 471,04	76 str. 1 dalis	-
Iš viso:	20 709 192,55	3 812 350,88	13 455 154,55	15 322 846,61	26 019 799,45	14 778 159,98	10 785 747,29**

*Bendrojo viešojo finansavimo lėšos

** Visa iš Komisijos gautų mokėjimų suma nurodyta be Komisijos avanso – 7 659 877,12 EUR –, kuris buvo gautas 2008 ir 2009 m.

2010 m. projektams įgyvendinti buvo įsipareigota skirti beveik 18 proc. Veiksmų programai įgyvendinti skirtų EŽF lėšų, ~ 4 proc. mažiau nei buvo įsipareigota 2009 m. Tačiau 2010 m. iš viso išmokėta EŽF lėšų suma yra daugiau kaip 1,5 karto didesnė nei buvo išmokėta 2009 m. (2 paveikslas). Per 2007–2010 m. laikotarpį buvo išmokėta ~22 proc. Veiksmų programai įgyvendinti 2007–2013 m. skirtų EŽF lėšų.

2 pav. EŽF lėšų įsisavinimas 2008–2010 m., proc.

N+2 taisyklės įgyvendinimas

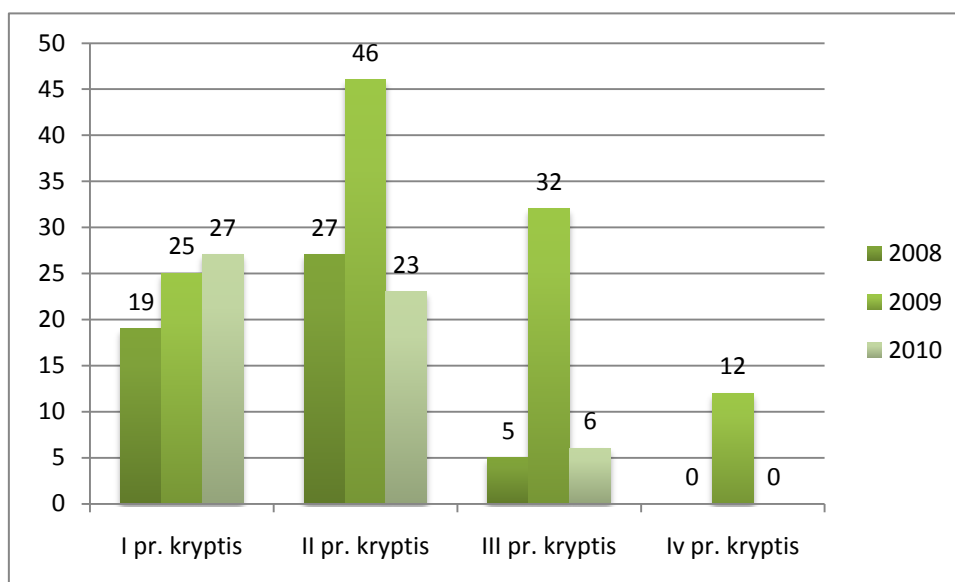
Pagal Veiksmų programą 2007–2010 m. Lietuva turėjo panaudoti 13 915 847 EUR EŽF lėšų sumą. Išlaidos, patirtos per šį laikotarpį – 19 656 538 EUR (įskaitant 2008 m. ir 2009 m. iš Europos Komisijos gautą avansą, kurio suma – 7 659 877,12 EUR), ir tai sudaro 141 proc. nuo įsipareigos per šį laikotarpį panaudoti EŽF lėšų sumos.

3.2. Kokybinė analizė

Pasiekimų, įvertintų pagal fizinius ir finansinius rodiklius, analizė, įskaitant iš pradžių nustatytų tikslų pasiektos pažangos kokybinę analizę.

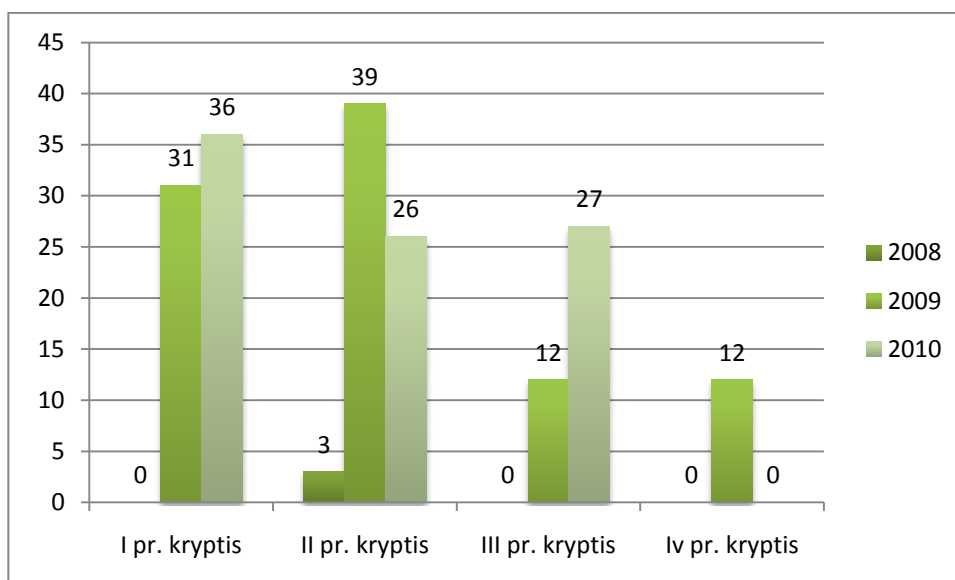
2010 m. buvo paskelbta 15 kvietimų teikti paramos paraiškas. Kvietimai vyko pagal visas Veiksmų programos prioritetinių krypčių priemones, išskyrus I prioritetinės krypties priemonę „Laikinas žvejybinės veiklos nutraukimas“, II prioritetinės krypties priemonės „Akvakultūra“ veiklos sritį „Vandens aplinkosaugos priemonės“, priemonę „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ ir IV prioritetinės krypties priemonę „Techninė parama žuvininkystės regionų studijoms atlikti, žuvininkystės regionų plėtros strategijoms rengti, asmenims, rengiantiems žuvininkystės regionų plėtros strategiją, mokyti“. Iš viso per 2010 m. buvo gautos 56 paramos paraiškos.

Pirmieji 6 kvietimai teikti paramos paraiškas buvo paskelbti 2008 m. antroje pusėje. Veiksmų programos įgyvendinimas išibėgėjo tik trečiaisiais programos įgyvendinimo metais ir 2009 m. buvo paskelbti 26 kvietimai teikti paramos paraiškas. 2010 m. buvo paskelbta 16 kvietimų teikti paramos paraiškas. Atsižvelgus į tai, kad per 2009 m. paramos gavėjams jų projektams įgyvendinti buvo paskirta visa 2007–2013 metams numatyta skirti paramos suma, 2010 m. pagal kai kurias II prioritetinės krypties priemones, ar jų veiklos sritis kvietimai teikti paramos paraiškas iš viso nebuvo skelbiami. Taip pat 2009 m. pagal daugumą priemonių, ar jų veiklos sritis kvietimai teikti paramos paraiškas buvo skelbiami po du kartus, pagal kai kurias ir tris kartus, o 2010 m. kvietimai buvo skelbiami po vieną kartą, nes dalis numatytos skirti paramos sumos jau buvo paskirta paramos gavėjams. Kita priežastis ta, kad didžioji dalis žvejybos laivyno, tiek Baltijos jūros priekrantės, tiek ir vidaus vandenių, pajėgumų sumažinta 2009 m., todėl 2010 m. nebuvo poreikio kvietimus teikti paramos paraiškas skelbti daugiau nei vieną kartą. Atsižvelgus į nurodytas priežastis 2010 m., palyginti su 2009 m. kvietimų teikti paramos paraiškas, buvo paskelbta perpus mažiau ir atitinkamai mažiau buvo gauta paramos paraiškų. 3 paveiksle pateikiama lyginamoji informacija apie gautas paramos paraiškas per visą Veiksmų programos įgyvendinimo laikotarpį.

3 pav. Gautų paramos paraiškų skaičius pagal prioritetines kryptis 2008–2010 m.

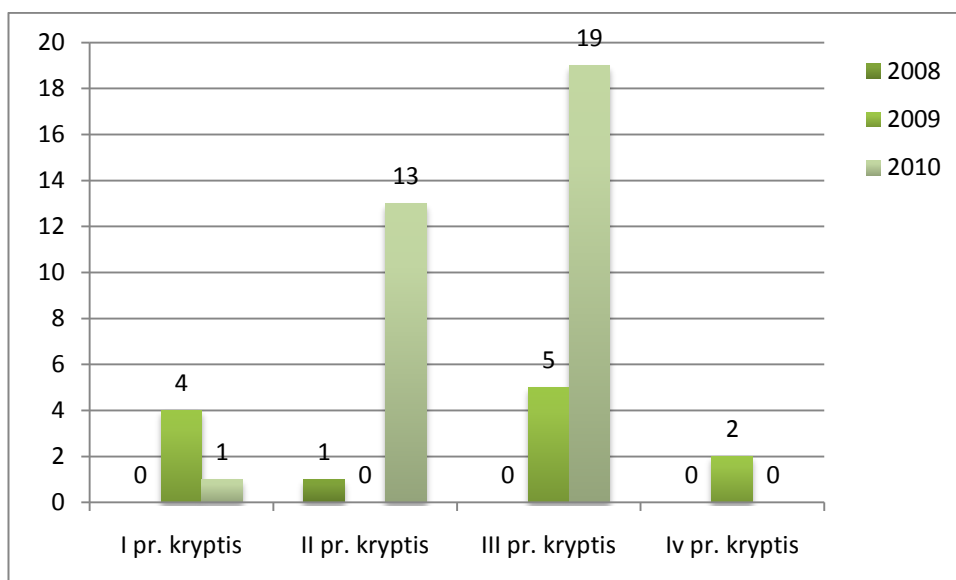
2010 m. buvo įvertintos 89 paramos paraiškos (4 paveikslas). Į įvertintų paramos paraiškų skaičių pareiškėjų prašymu išregistruotų paramos paraiškų skaičius neįtrauktas. Atkreiptinas dėmesys, kad 2010 m. buvo vertinamos ne tik šiais metais, bet ir praėjusiais metais pateiktos paramos paraiškos.

4 pav. Įvertintų paramos paraiškų skaičius pagal prioritetines kryptis 2008–2010 m.

Iš 2010 m. įvertintų paramos paraiškų 56 buvo įvertintos tinkamomis finansinei paramai gauti, o 33 buvo įvertintos, kaip netinkamos finansinei paramai gauti ir atmestos. Daugiausiai atmestų paramos paraiškų buvo pagal II prioritetinės krypties priemonės „Akvakultūra“ veiklos sritį „Investicijos į akvakultūros įmones“ – 10 paramos paraiškų ir III prioritetinės krypties priemonės „Kolektyviniai veiksmai“ veiklos sritį „Parama bendro intereso priemonėms“ – 14 paramos paraiškų. Visos paramos paraiškos buvo atmestos, dėl to, kad jos neatitiko teisės aktuose, reglamentuojančiuose paramos skyrimą pagal šias priemones, priemonių veiklos sritis, reikalavimų (nustatytų tikslų bei uždavinių, tinkamumo kriterijų paramai gauti), taip pat atsisakė pateikti trūkstamos informacijos paramos paraiškos vertinimo metu, t. y. pareiškėjui atsisakius bendradarbiauti su vertintojais bei apgaule bandant įgyti Europos Sąjungos ir Lietuvos valstybės biudžeto lėšų. Dėl finansavimo trūkumo buvo atmesta tik 1 paramos paraiška pagal II prioritetinės krypties priemonę „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“. Pagal šią priemonę buvo atmestas mažiausiai pirmumo vertinimo balų gavęs projektas.

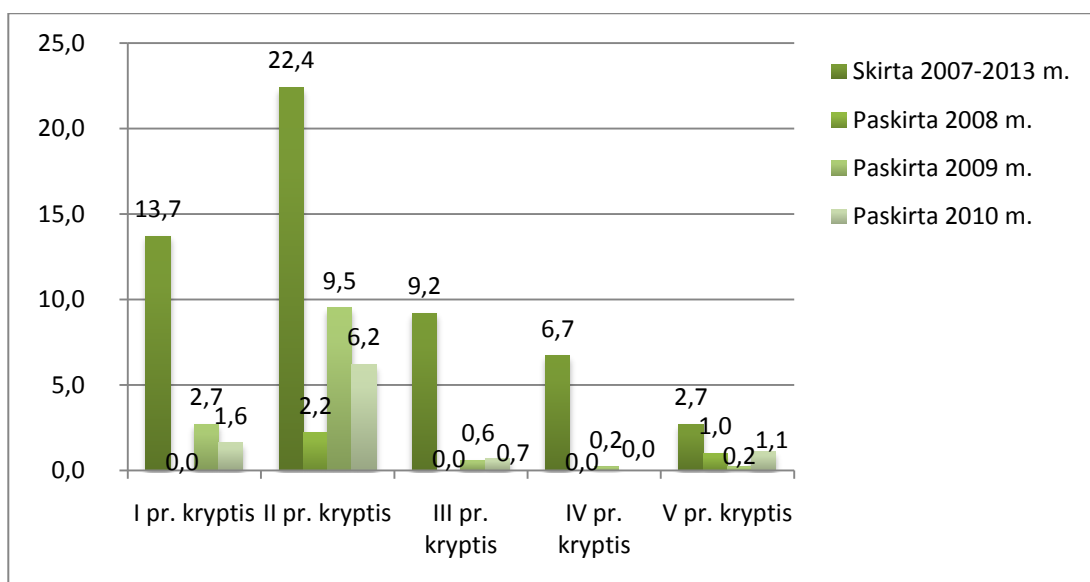
2010 m. atmestų paramos paraiškų skaičius pakankamai didelis, buvo atmesta 37 proc. paramos paraiškų nuo visų įvertintų (įvertinta 89 paramos paraiškų), kai, tuo tarpu 2009 m. buvo atmesta beveik 12 proc. paramos paraiškų nuo visų įvertintų (įvertinta 94 paramos paraiškų) (5 paveikslas). Tačiau, atsižvelgus į tai, kad paramos paraiškų daugiausia atmetama pagal tokias priemones, ar veiklos sritis, pagal kurias gaunama daugiausia paramos paraiškų, tuo labiau, kad prašoma paramos suma projektams įgyvendinti pagal pateiktas paramos paraiškas viršija priemonės, ar veiklos sričiai įgyvendinti numatytą paskirstyti paramos sumą 2007–2013 metais, todėl atmestų paramos paraiškų procentas nėra jau toks gąsdinantis. Ir ateityje manome, kad šis procentas gali išlikti panašus, nes finansavimo biudžetas mažėja, o pagal kai kurias priemones, ar jų veiklos sritis projektams įgyvendinti prašoma paramos suma gerokai didesnė, kartais viršija 2–4 kartus. Priemonių ar veiklos sričių, pagal kurias gauta daugiausia paramos paraiškų, įgyvendinimui buvo numatyta skirti papildomų lėšų perskirstant Veiksmų programos finansavimo biudžetą (informacija apie biudžeto perskirstymą pateikta 3.5 skyriuje).

5 pav. Atmestų paramos paraiškų skaičius pagal prioritetines kryptis 2008–2010 m.

2010 m. didžiausia pažanga įsisavinant EŽF lėšas pasiekta įgyvendinant I ir II prioritetines kryptis (8 lentelė). I prioritetinės krypties projektų įgyvendinimui buvo išpareigota skirti (pagal pasirašytas paramos teikimo sutartis ir (arba) Agentūros direktoriaus įsakymus, kai paramos teikimo sutartis nepasirašoma) beveik 12 proc. šiai kryptčiai įgyvendinti skirtų EŽF lėšų. II prioritetinės krypties projektų įgyvendinimui buvo paskirstyta beveik 28 procentai šiai prioritetinei kryptčiai įgyvendinti skirtų EŽF lėšų.

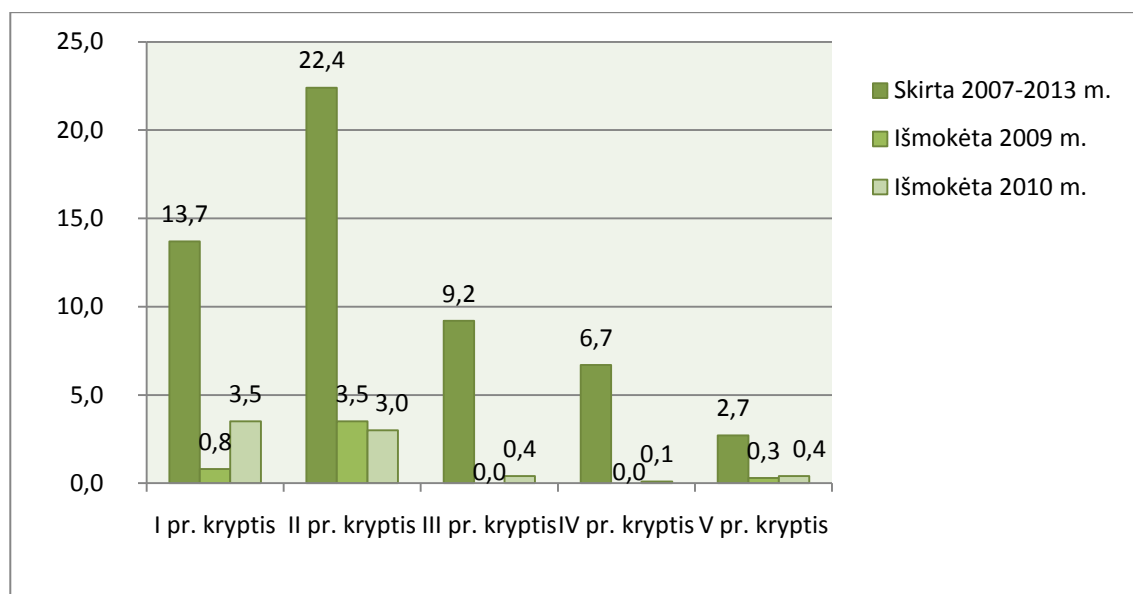
Palyginti 2010 m. su 2009 metais projektams įgyvendinti paskirstyta EŽF lėšų suma mažesnė 27 proc.

6 pav. Įsipareigota skirti EŽF lėšų suma pagal prioritetines kryptis 2008–2010 m., mln. EUR

2010 m. pagal I prioritetinę kryptį buvo išmokėta beveik 26 proc. šiai kryptčiai įgyvendinti skirtų EŽF lėšų. Pagal II prioritetinę kryptį buvo išmokėta 13 procentų šiai prioritetinei kryptčiai įgyvendinti skirtų EŽF lėšų.

Palyginti 2010 m. su ankstesniais Veiksmų programos įgyvendinimo metais galima būtų išskirti I prioritetinę kryptį. 2010 m. pagal šią kryptį išmokėta EŽF lėšų suma išaugo daugiau kaip 4 kartus (7 paveikslas).

7 pav. Išmokėta EŽF lėšų suma pagal prioritetingas kryptis 2009–2010 m., mln. EUR

I prioritetinga kryptis. Jūrų žvejybos laivyno pritaikymo priemonės

Priemonė „Laivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“. 2010 m. buvo paskelbtas 1 kvietimas teikti paramos paraiškas pagal priemonę „Laivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“ ir sudaryta galimybė pasitraukti iš verslinės žvejybos Baltijos jūros priekrantėje. Kvietimas vyko 2010 m. vasario–gegužės mėn. ir buvo gautos 3 paramos paraiškos.

Priemonė „Žvejybos laivų modernizavimas“. Siekiant sumažinti degalų sąnaudas ir pagerinti žuvų laikymo sanitarines sąlygas bei darbo saugą laivuose ir kt., 2010 m. buvo sudarytos sąlygos žvejams modernizuoti laivus. 2010 m. buvo paskelbtas kvietimas teikti paramos paraiškas pagal priemonę „Žvejybos laivų modernizavimas“. Kvietimas vyko 2010 m. vasario–rugsėjo mėn., tačiau paramos paraiškų nebuvo pateikta, nors priemonės „Žvejybos laivų modernizavimas“ aktualumas yra išlikęs.

Detali informacija apie aukščiau nurodytų priemonių rodiklių įgyvendinimą pateikta 3.2 punkte.

Socialinio–ekonominio pobūdžio priemonės. 2010 m. buvo taikomos socialinio–ekonominio pobūdžio priemonės: kompensacijos žvejams, netekusiems darbo dėl laivų žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui, norintiems anksčiau laiko pasitraukti iš žvejybos veiklos į pensiją ir parama jauniems žvejams.

2010 m. buvo paskelbtas 1 kvietimas teikti paramos paraiškas pagal šios priemonės veiklos sritį „Kompensacijos žvejams, netekusiems darbo dėl laivų žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui“. Kvietimas vyko 2010 m. birželio–rugsėjo mėn. ir buvo gautos 24 paramos paraiškos. Kadangi žvejyba buvo stabdoma daugiausia Baltijos jūros priekrantėje, kur paprastai samdoma mažai darbuotojų, todėl pareiškėjų skaičius buvo nedidelis.

Kvietimai pagal veiklos sritis „Ankstyvas pasitraukimas iš žvejojimo sektoriaus“ vyko 2010 m. kovo–rugsėjo mėn. ir „Parama jauniems žvejams“ vyko vasario–rugsėjo mėn., tačiau nei viena paramos paraiška nebuvo pateikta.

Daroma prielaida, kad nepakankamas kompensacijos dydis yra pagrindinė priežastis, kodėl norinčių pasitraukti iš žvejojimo sektoriaus pagal šią veiklos sritį neatsirado. Parama pagal veiklos sritį „Ankstyvas pasitraukimas iš žvejojimo sektoriaus“ suteikiama fiziniams asmenims, ne jaunesniems nei 55 m., bet dar nesulaukusiems pensinio amžiaus ir turintiems ne mažesnę nei 10 m. žvejo darbo stažą žvejojimo sektoriuje. Metinė kompensacija apskaičiuojama, atsižvelgiant į praėjusių metų vidutinę valstybinio socialinio draudimo senatvės pensiją. Kompensacija didinama 50 proc., jei paramos gavėjas nurodo, kad turi išlaikomą sutuoktinį. Pagal Statistikos departamento pateiktus duomenis vidutinė senatvės pensija 2010 m. buvo apie 770 Lt., o vidutinis mėnesinis darbo užmokestis buvo apie 2100 Lt. Taigi siūlomos kompensacijos dydis yra žymiai mažesnis nei vidutinis žvejo darbo užmokestis. Kita pasyvumo priežastis gali būti dėl to, kad, gavus kompensaciją, draudžiama dirbti kitą darbą, ir kompensacija yra mokama kartą per metus iki pensinio amžiaus.

Pagal veiklos sritį „Parama jauniems žvejams“ žvejams, jaunesniems nei 40 m., kurie žvejais dirbo ne mažiau kaip 5 m. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos, suteikiama galimybė įsigyti žvejojimo laivą. Parama gali būti skiriama, kai laivas įsigyjamas pirmą kartą. Numatyta didžiausia projekto paramos suma negali viršyti 15 proc. nuosavybės įgijimo kainos ir neturi būti didesnė nei 50 tūkst. EUR. Šios priemonės įgyvendinimas įmanomas, jeigu jaunas žvejas perimtą verslą iš tėvo, ar įsigytą jau veikiančią įmonę, nes pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus, reglamentuojančius žvejojimą, naujai įmonei pradėti žvejojimo verslą praktiškai neįmanoma, nes naujos žvejojimo įmonės įregistravimas neįmanomas dėl žvejojimo įmonių skaičiaus ribojimo, žvejojimo kvotos pagrindinėms verslinėms žuvų rūšims skirstomos istoriniu pagrindu, ir naujai įmonei nėra galimybės gauti kvotą, naujo žvejojimo laivo įtraukimas į žvejojimo laivų registrą yra neįmanomas, neturint teisės į žvejojimo pajėgumus.

II prioritentinė kryptis. Akvakultūra, žvejojimas vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara

Priemonė „Akvakultūra“. 2010 m. kvietimai teikti paramos paraiškas buvo paskelbti pagal priemonės „Akvakultūra“ veiklos sritį „Investicijos į akvakultūros įmones“. Kvietimas vyko 2010 m. rugsėjo–gruodžio mėn. ir buvo gauta 21 paramos paraiška, tačiau dvi iš jų pareiškėjų prašymu buvo išregistruotos. Kadangi paramos paraiškos buvo pateiktos paskutinėmis kvietimo teikti paramos paraiškas dienomis, t. y. 2010 m. metų pabaigoje, tolesnis pateiktų paramos paraiškų administravimas vykdomas 2011 m. 2010 m. pareiškėjai buvo aktyvesni nei praėjusiais metais. Per kelis 2008–2009 m. vykusius kvietimus teikti paramos paraiškas buvo gauta 20 paramos paraiškų, toks pat kiekis, kaip per 1 kvietimą 2010 m. Tokių pareiškėjų aktyvumą paskatino nuo 2010 m. pradėta taikyti nauja paramos administravimo supaprastinta tvarka. Pagal supaprastintą tvarką buvo gauta 19 paramos paraiškų, iš 2 buvo išregistruotos pareiškėjų prašymu. Išsami informacija apie supaprastintą paramos administravimo tvarką pateikiama 3.5 punkte.

2010 m. buvo įgyvendinti 2 projektai ir 4 projektų įgyvendinimas tęsimas. Įgyvendinti / įgyvendinami projektai, skirti akvakultūros ūkių modernizavimui, jų plėtimui. Taip pat atsižvelgdamos į vartotojų poreikius ir paklausą, įmonės, pasinaudodamos EŽF parama, diversifikuoja savo veiklą į vertingesnių žuvų rūšių veisimą ir auginimą (eršketų, upėtakių ir šamų).

Daugiausiai ūkio subjektai investuoja į technikos, įrangos, reikalingos tvenkinių priežiūrai ir kitiems ūkio darbams atlikti (transporto priemonės, vandens augalų pjovimo mašinos ir kt.), įsigijimą, įrangos, skirtos tvenkinių apsaugai (vaizdo stebėjimo įranga, žiūronai, naktinio matymo prietaisai), įsigijimą, įrangos, skirtos žuvų veisimui ir auginimui, įsigijimą, priežiūros techninės įrangos (pontoninės šėryklos, pH ir deguonies matuokliai, inkubacinė įranga, laboratorinė įranga žuvų ligų diagnostikai ir kt.) įsigijimą, statinių statybai.

Pagal kitą priemonės „Akvakultūra“ veiklos sritį „Vandens aplinkosaugos priemonės“ 2010 m. naujų kvietimų nebuvo. 19 akvakultūros ūkių tęsia vandens aplinkosaugos priemonių įgyvendinimą pradėtą 2009 m. Šių priemonių įgyvendinimas svarbus gamtosauginiu požiūriu, išsaugant biologinę įvairovę bei palaikant akvakultūros ūkių pajamų lygį, kompensuojant patirtus nuostolius dėl gamtosauginių priemonių įgyvendinimo. Kaip ir buvo minėta, gamtosauginiai veiksmai, apimantys daugiau nei įprasta geros akvakultūros praktika, akvakultūros ūkiuose pradėti taikyti 2009 m., todėl jų poveikį, aplinkos apsaugai, biologinei įvairovei šiandien dar anksti vertinti.

Priemonė „Žvejyba vidaus vandenyse“. 2010 m. kvietimai teikti paramos paraiškas buvo paskelbti pagal šios priemonės veiklos sritis „Vidaus vandenu žvejybos laivų modernizavimas“, „Vidaus vandenu žvejybos laivų perorientavimas į kitą nei žvejyba veiklą“ ir „Investicijos į vidaus vandenu žvejybos infrastruktūrą“.

Pagal veiklos sritį „Vidaus vandenu žvejybos laivų perorientavimas į kitą nei žvejyba veiklą“ kvietimas vyko 2010 m. kovo–gegužės mėnesiais, paramos paraiškų nebuvo gauta. 2010 m. buvo administruojamos 2008–2009 m. pateiktos paramos paraiškos. Žuvininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos duomenimis 2008 m. Kuršių mariose žvejojo 71 žvejybos įmonė, žvejybos laivų pajėgumai – 700 GT, o laivų skaičius – 243 vienetai. Iš žvejybos verslo Kuršių mariose pasitraukė 18 žvejybos įmonių, perorientuoti 76 žvejybos laivai ir žvejybos pajėgumai buvo sumažinti 294,7 GT, t. y. 42 proc.

Kauno vandens talpykloje žvejojo 10 žvejybos įmonių, naudousių 21 žvejybos laivą, kurių bendroji talpa siekė 42,3 GT. 2010 m., iš jų 2010 m. viena žvejybos įmonė pasitraukė iš žvejybos verslo ir perorientavo 3 žvejybos laivus, o žvejybos pajėgumai Kauno mariose buvo sumažinti 17,3 GT, t. y. 40,9 proc.

Iš viso žvejybos pajėgumai vidaus vandens telkiniuose buvo sumažinti 42 proc.

Jokios pažangos įgyvendinat kitas priemonės veiklos sritis „Žvejybos laivų modernizavimas“ ir „Investicijos į vidaus vandenu žvejybos infrastruktūrą“ nepadarėta.

Pagal veiklos sritį „Žvejybos laivų modernizavimas“ kvietimas teikti paramos paraiškas vyko 2010 m. gegužės–gruodžio mėnesiais. Pagal šią veiklos sritį pareiškėjai paramos paraiškas buvo kviečiami teikti ir pagal supaprastintą (plačiau apie supaprastintą tvarką aprašyta 3.5 punkte), tačiau nei viena paramos paraiška nebuvo pateikta. Viena iš pagrindinių priežasčių, kodėl neįgyvendinama veiklos sritis „Žvejybos laivų modernizavimas, yra dėl tolimesnių perspektyvų vykdyti žvejybos verslą. Ši situacija susidarė dėl žvejybos draudimų, kurie atsirado įsteigus Kuršių marių biosferos poligoną ir kt. Aplinkos ministerijos draudimai vykdant aplinkosaugos priemones. Taip pat dėl Klaipėdos uosto plėtros darbų mažėja žvejybos plotai ir sūrėja Kuršių marių vanduo, veikiantis žvejybos išteklių rūšinę ir kiekinę sudėtį. Kita problema, kurią yra išskėlę žvejai verslininkai, žvejojantys vidaus vandenyse, įmonių finansinės galimybės yra labai ribotos ir jų netenkina nustatytas paramos intensyvumas iki 60 proc.

Pagal veiklos sritį „Investicijos į vidaus vandenu žvejybos infrastruktūrą“ kvietimas teikti paramos paraiškas vyko 2010 m. kovo–gruodžio mėnesiais ir metų pabaigoje buvo pateiktos 2 paramos paraiškos. Šių paramos paraiškų administravimas baigtas 2011 m. ir jos buvo atmestos, nes

neatitiko nustatytų tinkamumo kriterijų paramai gauti. Vertinimo metu paaiškėjo, kad šios priemonės įgyvendinimas gali būti komplikuoatas, jei nebus imtasi atitinkamų priemonių. Dauguma krantinių ir priplaukų, kuriomis naudojasi žvejai žuviai iškrauti, yra apleistos, labai blogos būklės, laivų įplaukimo kanalai nuolat užnešami smėliu ir jas būtina tvarkyti. Tačiau krantinių, priplaukų statybos finansavimas šiuo metu EŽF lėšomis neleidžiamas. Diskusijų su potencialiais pareiškėjais metu buvo pasakyta, kad iš kitų Europos Sąjungos paramos fondų jie taip pat negauna finansavimo.

Pagal veiklos sritį „Investicijos į vidaus vandenu žvejybos infrastruktūrą“ numatyta finansuoti investicijas į infrastruktūrą, kuri skirta žuvims atšaldyti, rūšiuoti ir laikyti, pirminiam žuvų pardavimui, žvejybos laivams remontuoti ir pan., tačiau, kol nesutvarkytos krantinės, priplaukos, tokios investicijos yra nepatrauklios ir netikslingos, nes neturėdami priplaukų žvejai neturi tinkamų sąlygų priplaukti ir išsikrauti žuvis. Veiksmų programoje yra numatyta, kad krantinių statybos išlaidos bus finansuojamos iš Europos Regioninės plėtros fondo, o EŽF lėšomis bus finansuojamos tik investicijos į vidaus vandenu žvejybos infrastruktūrą. Toks sprendimas buvo priimtas rengiant Veiksmų programą, atsižvelgus į lėšų krantinių statybai poreikį, kuris yra gana didelis, taip pat ir į tai, kad krantinės gali būti naudojamos ne vien tik žvejybos laivams ar žvejybos tikslams, bet ir pramoginiams laivams švartuoti ir kt. Kadangi didžioji dalis krantinių, priplaukų priklauso valstybei ar vietinėms savivaldybėms, o žvejybos įmonės neturi pakankamai lėšų didelėms investicijoms, įgyvendinant šią veiklos sritį svarbiausia yra sudaryti tinkamas sąlygas šiai veiklos sričiai įgyvendinti.

Priemonė „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“. 2010 m. pagal šią priemonę kvietimų teikti paramos paraiškas nebuvo skelbta, nes įvertinus per 2008–2009 m. pateiktas paramos paraiškos investicijoms į perdirbimo įmones buvo skirta visa 2007–2013 m. numatyta paskirti EŽF lėšų suma – 9 089 4712 EUR.

Nors jau yra skirtos visos paramos lėšos Paskirsčius visas numatytos paramos lėšas, fizinė priemonės įgyvendinimo pažanga nėra didelė. Pirmieji 2 projektai buvo įgyvendinti tik 2010 m. Įgyvendinus vieną iš patvirtintų projektų, buvo pastatyta nauja žuvų perdirbimo įmonė. Projekto įgyvendinimui buvo skirta 2 171 933 EUR EŽF lėšų. Kitas įgyvendintas projektas buvo skirtas žuvų perdirbimo įmonei modernizuoti, įsigyjant reikalingą technologinę įrangą, didinant gamybos apimtis.

2010 m. parama skirta 3 projektams įgyvendinti. Naujų įmonių statybai ir joms įrengti skirta EŽF lėšų suma – 4 251 995 EUR. Iš pateiktų projektų taip pat norėusi išskirti vieną įgyvendinamą projektą, galimą priskirti prie gerosios praktikos pavyzdžių. Projektą įgyvendina žvejybos įmonė pajūrio regione. Numatytos investicijos į patalpų rekonstrukciją ir pritaikymą žuvies supirkimui ir pirminiam apdorojimui, įrangos įsigijimą, siekiant apdoroti bei perdirbti vietines gėlavandenės žuvų rūšis bei akvakultūros ūkiuose gaminamą produkciją, taikant ne tik inovatyvias technologijas, bet ir tradicines senovines receptūras. Šiam projektui įgyvendinti skirta EŽF lėšų suma – 92 306 EUR.

2010 m. toliau buvo tęsiamas dar 2 projektų įgyvendinimas, kuris buvo pradėtas 2009 m.

III prioritentinė kryptis. Bendro intereso priemonės

Priemonė „Žvejybos uostai priplaukos bei iškrovimo vietos“. Pagal šią priemonę kvietimas teikti paramos paraiškas vyko 2010 m. birželio – gruodžio mėnesiais. Situacija nuo praėjusių metų nepasikeitė, nei viena paramos paraiška nebuvo pateikta.

2010 m. pagal šia priemonę buvo numatytas paramos intensyvumas 80 proc. ir 20 proc. projekto vertės pareiškėjas turėjo apmokėti iš nuosavų lėšų. Kadangi potencialiems pareiškėjams

sunku rasti papildomų lėšų projektams įgyvendinti, ypač, kai pareiškėjas yra asociacija, ar kitas viešasis juridinis asmuo, todėl, atsižvelgus į susidariusią situaciją, buvo nuspręsta pagal šią priemonę didinti finansavimo intensyvumą nuo 80 proc. iki 100 proc. Tačiau 100 proc. paramos intensyvumas bus taikomas tik tada, kai pareiškėjas paramos paraišką teikia kartu su partneriu – savivaldybe arba VĮ „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija“, siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimo atvejams.

Priemonė Kolektyviniai veiksniai“. Pagal šią priemonę įgyvendinamos veiklos sritys „Parama pripažintoms gamintojų organizacijoms“, „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų naujų rinkų plėtra ir skatinimo kampanijos“, „Parama bendro intereso priemonėms“.

Pagal veiklos sritį „Parama pripažintoms gamintojų organizacijoms“ kvietimas teikti paramos paraiškas vyko 2010 m. balandžio–birželio mėnesiais, tačiau potencialus pareiškėjas, galėjęs kreiptis paramos pagal šią priemonę, žuvininkystės įmonių asociacija, paramos paraiškos neteikė.

Pagal veiklos sritį „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų naujų rinkų plėtra ir skatinimo kampanijos“ kvietimas teikti paramos paraiškas vyko 2010 m. balandžio–gegužės mėnesiais. Buvo gautos ir įvertintos 3 paramos paraiškos, iš kurių viena pripažinta netinkama paramai gauti, nes neatitiko tinkamumo kriterijų paramai gauti. 2010 m. buvo įvertintos dar 5 paramos paraiškos, kurios buvo pateiktos 2009 m. ir iš jų 5 buvo atmestos dėl to, kad neatitiko nustatytų tinkamumo kriterijų paramai gauti.

2010 m. buvo tęsiamas 2009 m. pradėtų projektų įgyvendinimas, šių projektų įgyvendinimas gana užsitęsė. Kaip rodo ir atmestų paramos paraiškų skaičius, šios priemonės įgyvendinimas gana komplikotas ir susijęs su Reglamento Nr. 1198/2006 40 straipsnio įgyvendinimu (išsami informacija dėl šio straipsnio įgyvendinimo pateikiama šios ataskaitos 6 skyriuje).

Pagal veiklos sritį „Parama bendro intereso priemonėms“ kvietimai teikti paramos paraiškas vyko 2010 m. balandžio–birželio mėnesiais, buvo gautos 2 paramos paraiškos. Šios paramos paraiškos buvo įvertintos ir pripažintos netinkamomis paramai gauti, nes neatitiko tinkamumo kriterijų paramai gauti.

Taip pat 2010 m. buvo įvertinta 15 paramos paraiškų, kurios buvo gautos 2009 m. ir iš jų buvo atmesta 10 paramos paraiškų, nes neatitiko nustatytų tinkamumo kriterijų paramai gauti.

2010 m. buvo tęsiamas 4 projektų pradėtų 2009 m. įgyvendinimas. Vienas projektas buvo įgyvendintas, kitų 3 projektų įgyvendinimo pabaiga numatyta 2011 m. Šių projektų įgyvendinimas vyksta gana sėkmingai. 2010 m. pradėti įgyvendinti dar 5 projektai, kurių įgyvendinimo pabaiga numatyta 2011 m.

Kadangi pagal šią priemonę didžioji dalis projektų dar tik įgyvendinama, todėl apie jų poveikį žuvininkystės sektoriui bus galima analizuoti vėlesniais metais.

Priemonė. „Vandens faunos ir floros apsaugai ir plėtojimui skirtos priemonės“. Pagal šią priemonę kvietimas teikti paramos paraiškas vyko 2010 m. birželio–liepos mėnesiais, tačiau paramos paraiškų nebuvo pateikta.

2009 m. gruodžio 22 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. K(2009)10244 patvirtintas Europinių ungurių *Anguilla anguilla L.* išteklių valdymo Lietuvoje planas. Šio plano įgyvendinimas yra numatytas pagal šios priemonės veiklos sritį „Parama europinių ungurių išteklių valdymo planui Lietuvoje įgyvendinti“. 2010 m. buvo parengtos ungurių išteklių atkūrimo plano įgyvendinimo taisyklių projektas. Kvietimas teikti paramos paraišką, taikant tiesioginio paramos paraiškų priėmimo procedūrą, numatytas 2011 m. Vadovaujantis 2008 m. liepos 23 d. Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimu Nr. 786 „Dėl Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) Lietuvos

jūrinio sektoriaus plėtrai programos patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 92-3663), paraišką teikti siūloma Žuvininkystės tarnybai.

Priemonė „Bandomieji projektai“. Pagal šią priemonę kvietimas teikti paramos paraiškas vyko 2010 m. liepos–rugpjūčio mėnesiais. Buvo pateikta viena paramos paraiška, kuri buvo pradėta vertinti ir tolimesnis jos administravimas vykdomas 2011 m.

III prioritetinės krypties priemonių įgyvendinimas įsibėgės 2011–2012 m. pradėjus taikyti tiesioginio paramos paraiškų priėmimo procedūras ir pradėjus įgyvendinti viešuosius projektus, atitinkančius nustatytus veiksmų programos tinkamumo kriterijus, kurių įgyvendinimas yra numatytas LRV nutarimais arba žemės ūkio ministro įsakymais patvirtintuose strateginiuose dokumentuose bei viešuosius projektus, atitinkančius nustatytus veiksmų programos tinkamumo kriterijus, kai yra tik vienas pareiškėjas, kuris pagal savo kompetenciją ir jam Lietuvos Respublikos teisės aktų priskirtas funkcijas gali įgyvendinti tokį projektą. Taikant tiesioginio paraiškų priėmimo būdą, iš anksto numatytam pareiškėjui tiesiogiai bus siūloma pateikti paramos paraišką. Toks siūlymas įforminamas žemės ūkio ministro įsakymu. Taip pat priemonei „Žvejybos uostai prieplaukos bei iškrovimo vietos“ įgyvendinti numatyta prisidėti prie Šventosios valstybinio jūrų uosto atstatymo, uoste įrengiant Baltijos jūros priekrantėje žvejojantiems žvejams pritaikytą suprastruktūrą.

IV prioritetinė kryptis. Tvari žuvininkystės regionų plėtra

Informacija apie IV prioritetinės krypties „Tvari žuvininkystės regionų plėtra“ įgyvendinimą pateikiama 3.2 punkte.

Vyrų ir moterų lygių galimybių skatinimo įgyvendinimas ir partnerystės susitarimų aprašymas

Vyrų ir moterų lygių galimybių skatinimo įgyvendinimas užtikrinamas sudarius vienodas sąlygas abiejų lyčių atstovams pasinaudoti EŽF teikiamomis galimybėmis. Nustatant projektų atrankos kriterijus (specialieji tinkamumo kriterijai, pirmumo vertinimo kriterijai) atsižvelgiama, kad jie nediskriminuotų nei vyrų nei moterų. Projektų atrankos kriterijai pagal kiekvieną Veiksmų programos priemonę ar jos veiklos sritį tvirtinami Stebėsenos komitete. Stebėsenos komiteto sudėtyje yra ir atstovas iš Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos, kuris ir prižiūri, kad abiejų lyčių atstovams būtų sudarytos vienodos sąlygos.

Pagal IV prioritetinės krypties priemonę „Techninė parama žuvininkystės regionų studijoms atlikti, žuvininkystės regionų plėtros strategijoms rengti, asmenims, rengiantiems žuvininkystės regionų plėtros strategiją, mokyti“ yra numatyta visų pirma stiprinti moterų vaidmenį pačiose žvejų bendruomenėse, jas įtraukiant į žuvininkystės veiklos grupes, o lyčių balansas žuvininkystės regionų veikloje užtikrinamas, nustačius, kad žuvininkystės veiklos grupės valdymo instituciją turi sudaryti abiejų lyčių nariai santykiu 20:80. Taip pat paramos gavėjų, kurie sukuria naujas darbo vietas, yra prašoma įdarbinti abiejų lyčių atstovus.

Įgyvendinant Veiksmų programą nuolat bendradarbiaujama su socialiniais-ekonomineis partneriais (asociacijomis, gamintojais) bei suinteresuotomis institucijomis, juos tiesiogiai ir netiesiogiai įtraukiant į Veiksmų programos administravimo procesą, bendradarbiaujama ir keičiamasi patirtimi su kitomis šalimis, organizuojant susitikimus, konferencijas. Socialinių-ekonominių partnerių ir suinteresuotų institucijų atstovai dalyvauja Veiksmų programos

įgyvendinimo Stebėsenos komiteto, Veiksmų programos projektų atrankos komiteto, Veiksmų programos valdymo komiteto bei kitų darbinį organų veikloje (pvz., darbo grupes), su jais konsultuojamasi rengiant ir tobulinant atitinkamus Veiksmų programos įgyvendinimą reglamentuojančius teisės aktus.

Įgyvendinant Veiksmų programos priemones numatyta skatinti mokslininkų ir žuvininkystės sektoriaus ūkio subjektų partnerystę. Pagal Veiksmų programos III prioritetinės krypties „Bendro intereso priemonės“ numatyta parama mokslo ir verslo bendradarbiavimui kuriant naujas technologijas ir jas diegiant. Parama šiai partnerystei – veiksminga priemonė, skatinanti darbuotojų žmogiškuosius gebėjimus, naujų žinių ir įgūdžių įgijimą, sudaro geresnes sąlygas darbo vietoms kurti pajamoms iš alternatyvios žvejybai veiklos gauti, žuvininkystės sektoriaus konkurencingumui stiprinti.

Įgyvendinat Veiksmų programos IV prioritetinę kryptį „Tvari žuvininkystės regionų plėtra“ numatytas partnerystės principu vyksta bendradarbiavimas tarp žuvininkystės regionų vietos žuvininkystės sektoriaus atstovų, valdžios ir interesų grupių, mokslininkų ir žuvininkystės sektoriaus ūkio subjektų. Siekiant tvarios žuvininkystės sektoriaus plėtros ir skatinant vietos partnerystę ir iniciatyvą, vadovaujantis principu „iš apačios į viršų“, žuvininkystės regiono gyventojams suteikta galimybė rengti žuvininkystės regiono plėtros strategijas, kurios atspindės jų poreikius ir tikslus.

3.5. Stebėsenos tvarka

Stebėsenos ir vertinimo priemonės, kurių vadovaujančioji institucija ar Stebėsenos komitetas imasi siekdami užtikrinti įgyvendinimo kokybę ir efektyvumą, pirmiausia stebėsenos ir vertinimo priemonės, apimančios tarpinį ir einamąjį vertinimą, duomenų rinkimo tvarką, sunkumus, su kuriais buvo susidurta, ir priemones, kurių buvo imtasi šioms problemoms išspręsti.

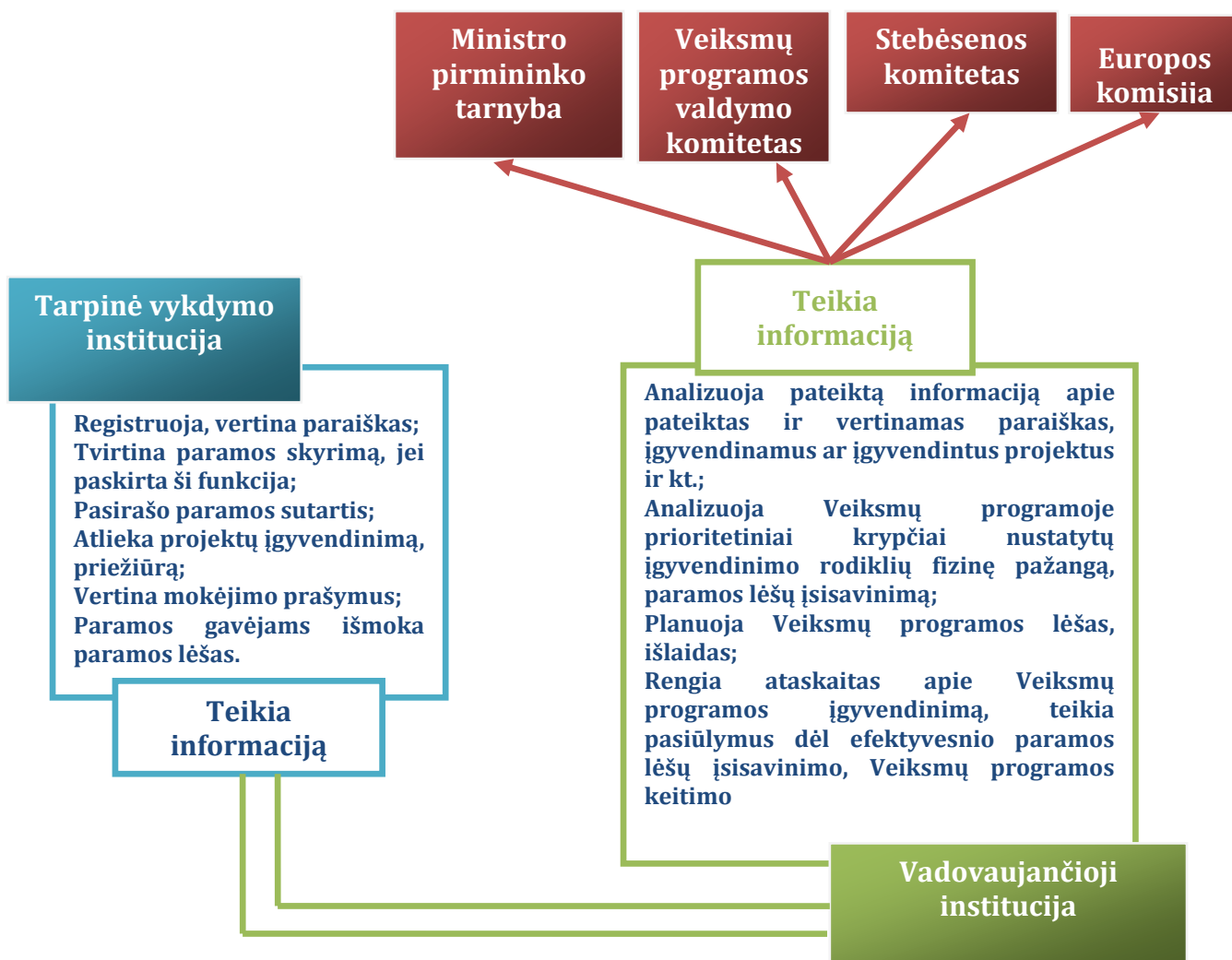
Veiksmų programos įgyvendinimo stebėseną vykdoma remiantis Veiksmų programoje nustatytais prioritetinių kryptų įgyvendinimo rodikliais, analizuojama informacija apie pateiktas ir vertinamas paraiškas, įgyvendinamus ar įgyvendintus projektus. Atsižvelgus į nustatytų rodiklių įgyvendinimą planuojami ir skelbiami kvietimai teikti paramos paraiškas.

Duomenis Veiksmų programos įgyvendinimo stebėsenai vykdyti renka, apdoroja ir pateikia tarpinė vykdymo institucija, kurios funkcijas atlieka Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos. Gaunami duomenys yra apdorojami paramos administravimo informacinių sistemų pagalba:

Paraiškų / projektų, finansuojamų iš Europos žuvininkystės fondo, administravimo registras;

- Pareiškėjų registravimo informacinė sistema;
- Finansų ir apskaitos informacinė sistema;
- Internetinės bankininkystės sistema.

Nurodytų sistemų veikimas yra aprašytas Veiksmų programos valdymo ir kontrolės sistemos apraše, tai jų veikimas čia nebus detalizuojamas.

8 pav. Veiksmų programos įgyvendinimo stebėsenos tvarkos principinė schema

Atliekant veiksmų programoje nustatytų finansinių rodiklių stebėseną, ypatingas dėmesys skiriamas užtikrinti, kad veiksmų programos priemonėms skirtos lėšos būtų išmokamos laiku ir nebūtų prarastos dėl reglamento (EB) Nr. 1198/2006 90 straipsnyje nustatyto automatinio išpareigojimų panaikinimo principo (n+2 taisyklės) taikymo. Stebint finansinę veiksmų programos įgyvendinimo spartą sekama paramos teikimo sutarčių pasirašymo ir paramos lėšų išmokėjimo eiga ir kiekvieną metų ketvirtį yra parengiama Veiksmų programos priemonių įgyvendinimo būklės ataskaita įvertinant pokytį per ketvirtį, kuri teikiama žemės ūkio viceministrui, kurio vadovaujančiam žuvininkystės sektorių, ir Ministro Pirmininko tarnybai.

Veiksmų programos įgyvendinimo rezultatai (įvykę ir numatomi kvietimai teikti paraiškas, informacija apie priimtas paraiškas nuo EŽF įgyvendinimo pradžios, prašoma paramos suma ir kokią procentinę biudžeto, skirtą visam laikotarpiui, dalį sudaro, informacija apie Lietuvos žvejybos pastangų sureguliuavimo plane numatytų rodiklių įgyvendinimą) buvo pristatyti Veiksmų programos įgyvendinimo Stebėsenos komitete, kurie vyko 2010 m. birželio 23 d., o antrasis – 2010 m. lapkričio 25 d. Reikšmingų pastebėjimų dėl Veiksmų programos įgyvendinimo eigos nebuvo gauta.

Kadangi ekonominis sunkmetis palietė ir žuvininkystės sektorių, vadovaujančiosios institucijos sprendimu buvo imtasi tam tikrų pakeitimų, kurie leistų užtikrinti Veiksmų programos priemonių įgyvendinimą. Nuo 2010 m. buvo pradėta taikyti nauja paramos administravimo tvarka, ją išskiriant į du srautus:

- kai prašoma paramos suma yra mažiau arba lygi 50 394 EUR (supaprastinta tvarka);
- kai prašoma paramos suma didesnė negu 50 394 EUR.

Teikiant paraiškas pagal supaprastintą tvarką, taikomi ir supaprastinti reikalavimai dokumentams, skaičiuojant atitiktį ekonominio gyvybingumo kriterijams, sutrumpinti paraiškos vertinimo ir paramos išmokėjimo terminai. Ši nauja tvarka paskatino ūkio subjektus aktyviau naudotis EŽF parama.

Siekiant įgyvendinti n+2 taisyklę bei 100 procentu įsisavinti EŽF lėšas 2010 m. vadovaujančioji institucija pateikė pasiūlymą perskirstyti Veiksmų programos finansavimo biudžetą 2007–2013 m. tarp prioritetinių krypčių. Atsižvelgus į tai, kad pradėjus įgyvendinti Veiksmų programą I prioritetinės krypties priemonių įgyvendinimui skirtų lėšų poreikis yra mažesnis nei buvo manoma, todėl dalį šios krypties lėšų buvo pasiūlyta skirti II ir III prioritetinių krypčių priemonių įgyvendinimui. 2010 m. lapkričio 25 d. Veiksmų programos finansavimo biudžeto 2007–2013 m. perskirstymas tarp prioritetinių krypčių buvo pristatytas Stebėsenos komitetui (10 lentelė) ir bendru sutarimu šiam pasiūlymui buvo pritarta.

10 lentelė. Veiksmų programos finansavimo biudžeto 2007–2013 m. paskirstymas tarp prioritetinių krypčių, EUR.

Prioritetinė kryptis		Bendras viešas finansavimas	EŽF lėšos	Nacionalinės lėšos	EŽF bendras finansavimas, proc.
I pr. kryptis. Jūrų žvejybos laivyno pritaikymo priemonės		16 528 892	13 667 647	2 861 245	83
	Po perskirstymo	9 058 992	7 518 963	1 540 029	
II pr. kryptis. Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, akvakultūros ir žuvininkystės produktų perdirbimas ir rinkodara		29 908 007	22 431 005	7 477 002	75
	Po perskirstymo	37 481 489	28 145 258	9 336 231	
III pr. kryptis. Bendro intereso priemonės		12 332 322	9 249 241	3 083 081	75
	Po perskirstymo	12 911 563	9 683 672	3 227 891	
IV pr. kryptis. Tvari žuvininkystės regionų plėtra		8 925 027	6 693 770	2 231 257	75
V pr. kryptis. Techninė parama		3 562 327	2 671 745	890 582	75
Iš viso		71 256 575	54 713 408	16 543 167	77
	Po perskirstymo	71 939 398	54 713 408	17 225 990	76

2010 m. pabaigoje buvo pradėtas Veiksmų programos tarpinis vertinimas. Kaip ir buvo minėta, įgyvendinant Veiksmų programą paaiškėjo, kad, kai kurie nustatyti jos tikslai bei tikslo ir rezultato rodikliai sunkiai įgyvendinami arba visai neįgyvendinami, todėl būtina juos peržiūrėti ir, atsižvelgus į įvykusius pokyčius, padarytą progresą ir atsiradusius naujus žuvininkystės sektoriaus poreikius, kurie bus nustatyti Veiksmų programos tarpinio vertinimo metu, juos koreguoti,

užtikrinant tolimesnę Veiksmų programos įgyvendinimo eigą. Galutinės Veiksmų programos tarpinio vertinimo ataskaitos pateikimo data numatyta 2011 m. balandžio 28 d. per Stebėsenos komiteto posėdį.

3.6. Reikšmingos problemos, su kuriomis buvo susidurta, ir priemonės, kurių buvo imtasi joms įveikti

Visos reikšmingos problemos, su kuriomis buvo susidurta įgyvendinant Veiksmų programą, pagal bet kurią prioritetinę kryptį, kiek tai susiję su poveikiu tai prioritetinei kryptčiai, įskaitant rimtų problemų, nustatytų Reglamento (EB) Nr. 1198/2006 61 straipsnio 1 dalies e punkto i papunktyje nurodyta tvarka, santrauką, ir visos priemonės, kurių vadovaujanti institucija ar Stebėsenos komitetas ėmėsi šioms problemoms spręsti.

Igyvendinant Veiksmų programą reikšmingų problemų nebuvo ir reikšmingų pakeitimų nebuvo atlikta.

3.7. Europos Komisijos rekomendacijos, pateiktos atlikus metinį Veiksmų programos tyrimą (pildoma tik tuo atveju, jei nuo ankstesnės ataskaitos pateikimo buvo padaryta reikšmingų pakeitimų)

2010 m. iš Europos Komisijos buvo gauta pastaba, kad Veiksmų programoje nustatytos kompensacijos apskaičiavimo metodika ir formulė taikyta apskaičiuojant paramą pagal I prioritetinės krypties priemonės „Laivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“, daugeliu atveju buvo ekonomiškai neefektyvus sprendimas, ypač, kai žvejybos įmonei už žvejybinės veiklos nutraukimą visam laikui skirta kompensacijos suma buvo neproporcinga supjaustyto (-ų) žvejybos laivo (-ų) talpai ir pareikalauta peržiūrėti taikomą metodiką ir formulę.

Pasiūlymas dėl Veiksmų programoje nustatytos kompensacijos už žvejybinės veiklos nutraukimą visam laikui apskaičiavimo metodikos ir formulės pakeitimo Stebėsenos komitetui buvo pateiktas jau 2011 m. vasario 11 d. Stebėsenos komiteto narių apklausa dėl pritarimo / nepritarimo pateiktam pasiūlymui buvo vykdoma raštu ir didžiają balsų daugumą buvo pritarta, kad apskaičiuojant kompensaciją už žvejybinės veiklos nutraukimą visam laikui tolimesnėje taikyti apskaičiavimo metodiką ir formulę, taikytą 2004–2006 m. įgyvendinant Lietuvos Bendrojo programavimo dokumento 4.8 priemonę „Veikla susijusi su žvejybos laivynu“.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad kompensacijos už žvejybinės veiklos nutraukimą visam laikui apskaičiavimo metodikos ir formulės pakeitimas turi įtakos ir I prioritetinės krypties priemonės „Žvejybos laivų modernizavimas“ ir II prioritetinės krypties priemonės „Vidaus vandens žvejybos laivų modernizavimas“ paramos dydžiui. Veiksmų programoje nustatyta, kad vieno žvejybinio laivo modernizavimui per visą 2007–2013 m. laikotarpį skiriama suma negali viršyti kompensacijos už žvejybinės veiklos nutraukimą visam laikui sumos.

Atsakant į Europos Komisijos rekomendacijas, pateiktas metiniame susitikime, kuris vyko 2010 m. spalio 13 d., užtikriname, kad 2010 m. I prioritetinės krypties priemonė „Laivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“ buvo įgyvendinta vadovaujantis Lietuvos žvejybos pastangų 2008–2009 metais sureguliuavimo planu ir papildomos priemonės nebuvo taikytos ir nebuvo numatytos taikyti. Taip pat, kaip ir buvo išsipareigota, bei atsižvelgiant į 2006 m. liepos 27 d.

Tarybos reglamento (EB) Nr. 1198/2006 dėl Europos žuvininkystės fondo (OL 2006 L 223, p. 1) 6 straipsnio 2 dalį, kuri nustato, kad „Komisija ir valstybės narės užtikrina, kad Europos žuvininkystės fondo parama būtų suderinta su Bendrijos politikos kryptimis, prioritetais ir veikla bei papildytų kitas Bendrijos finansines priemones. <...>“, ir į tai, kad Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija atlieka vadovaujančiosios institucijos funkcijas įgyvendinant ir administruojant tiek Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programą, tiek ir Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą, taip pat siekiant užtikrinti takoskyras ir išvengti dvigubo finansavimo pagal iš Europos žuvininkystės fondo ir Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo remiamas panašias priemones, buvo kreiptasi į Lietuvos Respublikos finansų ministeriją su prašymu įtraukti Vadovaujančiosios institucijos atstovus į Stebėsenos komiteto veiksmų programų, įgyvendinančių Lietuvos 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją, įgyvendinimo priežiūrai atlikti personalinę sudėtį.

3.8. Gražinta ar pakartotinai panaudota parama (pildoma tik tuo atveju, jei nuo ankstesnės ataskaitos pateikimo buvo padaryta reikšmingų pakeitimų)

Gražintos ar pakartotinai panaudotos paramos nebuvo.

3.9. Esminis pakeitimas Reglamento (EB) Nr. 1198/2006 56 straipsnio prasme (pildoma tik tuo atveju, jei nuo ankstesnės ataskaitos pateikimo buvo padaryta reikšmingų pakeitimų)

Esminių pakeitimų pagal Reglamento (EB) Nr. 1198/2006 56 straipsnį nebuvo.

3.10. Veiksmų programos įgyvendinimo aplinkybių ir bendrųjų sąlygų pokyčiai

Visų veiksmų, kurie nors ir nekyla tiesiogiai iš veiksmų programoje numatytos paramos, bet daro tiesioginę įtaką programos įgyvendinimui (pavyzdžiui, teisės aktų pakeitimai ar nenumatyti socialiniai ir ekonominiai pokyčiai), aprašymas.

Veiksmų programos įgyvendinimo aplinkybių ir bendrųjų sąlygų pokyčių nebuvo.

4. TECHNINĖS PARAMOS PANAUDOJIMAS (PILDOMA TIK TUO ATVEJU, JEI NUO ANKSTESNĖS ATASKAITOS BUVO PADARYTA REIKŠMINGŲ PAKEITIMŲ)

Techninės paramos panaudojimo paaiškinimas. Techninei paramai išleista Veiksmų programai skirta EŽF įnašo procentinė dalis.

2010 m. techninė parama buvo naudojama išlaidoms, susijusioms su Europos Sąjungos paramos Lietuvos žuvininkystės sektoriui administravimu: darbuotojų, dirbančių su Veiksmų programos įgyvendinimu, išlaikymu – darbo užmokestis (visiškai finansuojamas iš EŽF), kvalifikacijos kėlimas, komandiruotės – tik tiek, kiek tai susiję su tiesioginiu EŽF administravimu, Veiksmų programos valdymu, priežiūra bei kontrole.

Taip pat buvo patirta išlaidų viešinant Europos Sąjungos teikiamą paramą žuvininkystės sektoriui pagal 2007–2013 metų Veiksmų programą TV laidose, spaudoje, radijuje, susitikimuose su žuvininkystės sektoriaus atstovais, potencialiais pareiškėjais, parodose. Išlaidos skirtos ekspertams, konsultantams už atliktas projektų vertinimo, konsultavimo teisinės bazės, reglamentuojančios paramos skyrimą pagal Veiksmų programą, kūrimo klausimais, paslaugas.

2010 m. išlaidos patirtos įgyvendinant priemonę „Techninė parama“– 393 848 EUR EŽF lėšų, t. y. 0,72 proc. Veiksmų programai įgyvendinti skirtų EŽF lėšų.

5. INFORMACIJA IR VIEŠINIMAS (PILDOMA TIK TUO ATVEJU, JEI NUO ANKSTESNĖS ATASKAITOS BUVO PADARYTA REIKŠMINGŲ PAKEITIMŲ)

Priemonės, kurių imtasi teikiant informaciją apie veiksmų programą ir užtikrinant jos viešinimą, įskaitant geriausios praktikos pavyzdžius ir reikšmingų įvykių pažymėjimą, su informacijos ir viešinimo priemonėmis, nurodytomis Reglamento (EB) Nr. 498/2007 31 straipsnio antros pastraipos d punkte, susijusi tvarka bei elektroninis adresas, kuriuo šiuos duomenis galima rasti.

Informacijos teikimo bei Veiksmų programos įgyvendinimo viešinimo priemonės taikytos 2010 m. buvo panašios, kaip ir praėjusiais Veiksmų programos įgyvendinimo metais, esminių pakeitimų nebuvo. Informacija apie Europos Sąjungos paramą žuvininkystės sektoriui buvo viešinama TV laidose, spaudoje, organizuojami susitikimai su žuvininkystės sektoriaus atstovais, potencialiais pareiškėjais, dalyvauta parodose. Taip pat suorganizuoti mokomieji renginiai ŽRVVG, išleista informacinių bukletų, kurie buvo dalinami parodose, konferencijose, tiek Lietuvoje, tiek užsienyje ir kt. viešinimo priemonės.

Įgyvendinat reglamento 498/2007 31 straipsnio b punktą, 2010 m. Veiksmų programos įgyvendinimo pasiekimai visuomenei buvo pristatyti parodoje „Ką pasėsi...“, kurioje buvo įrengta informacinė ekspozicija, dalijami bukletai ir kt. viešinimo priemonės, surengti informaciniai seminarai, konsultuojama apie paramos teikiamas galimybes ir pristatyta Veiksmų programos įgyvendinimo pažanga. Taip pat per televiziją buvo parodyti reportažai apie paramos gavimo galimybes, Veiksmų programos įgyvendinimo pažangą, įgyvendinamus projektus, žuvininkystės sektoriaus plėtros perspektyvas mūsų šalyje.

2010 m. buvo patobulintas informacijos teikimo apie paramos gavėjus. Informacija apie pateiktas paramos paraiškas, prašomą paramos sumą, patvirtintą paramos sumą, įgyvendinamus projektus teikiama informaciniame portale, kurį administruoja Agentūra. Prie šio portalo galima prisijungti adresu <https://portal.nma.lt/portal/page/portal/NMA%20Pages/presentation> arba Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt paspaudus nuorodą „Informacinis portalas“.

Informacijos ir viešinimo priemonių veiksmingumo vertinimas, atsižvelgiant į Veiksmų programos bei Bendrijos vaidmens joje matomumą ir supratimą.

Vykdomų viešinimo priemonių veiksmingumo vertinimas nebuvo atliktas.

6. INFORMACIJA APIE BENDRIJOS TEISĖS AKTŲ LAIKYMAŠI

Bet kokios reikšmingos problemos dėl atitikties Bendrijos teisės aktams, su kuriomis buvo susidurta įgyvendinant veiksmų programą, ir priemonės, kurių buvo imtasi šioms problemoms spręsti.

Igyvendinat Veiksmų programos III prioritetinės krypties priemonę „Kolektyviniai veiksmai“ susidurta su problema, kai nevienareikšmiškai buvo traktuojamas Reglamento 1198/2006 40 straipsnis. Daugiausia diskusijų ir prieštaravimų kilo dėl šio straipsnio 2 bei 3 punkto suderinamumo ir įgyvendinimo.

1. EŽF gali remti bendro intereso priemonės, kuriomis siekiama įgyvendinti kokybės ir vertės didinimo politiką, žuvininkystės ir akvakultūros produktų naujų rinkų plėtrą ar skatinimo kampanijas.
2. Veiksmai neturi būti siejami su firminių prekių ženklais arba nuorodomis į konkrečias šalis ar geografines zonas, išskyrus produktus, pripažintus pagal 2006 m. kovo 20 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 510/2006 dėl žemės ūkio produktų ir maisto produktų geografinių nuorodų ir kilmės vietos nuorodų apsaugos [19] nurodytas sąlygas.
3. Šios priemonės pirmiausia yra susijusios su:
 - a) regioninių, nacionalinių arba tarpvalstybinių žuvininkystės ir akvakultūros produktų reklamos kampanijų rengimu;
 - b) perteklinių ar nepakankamai panaudojamų rūšių, kurios paprastai yra išmetamos arba komerciškai nenaudingos, tiekimu rinkai;
 - c) žuvininkystės ir akvakultūros produktų kokybės politikos įgyvendinimu;
 - d) produktų, gaunamų taikant nedidelį poveikį aplinkai turinčius metodus, skatinimu;
 - e) produktų, pripažintų pagal Reglamente (EB) Nr. 510/2006 nurodytas sąlygas, skatinimu;
 - f) kokybės sertifikavimu, įskaitant produktų, sugautų arba išaugintų naudojant aplinkai palankius gamybos metodus, ženklinimą ir sertifikavimą;
 - g) žuvininkystės ir akvakultūros produktų bei žuvininkystės sektoriaus įvaizdžio gerinimo kampanijomis;
 - h) rinkos tyrimų vykdymu.“

Ypač didelio nepasitenkinimo buvo sulaukta iš pareiškėjų pusės, kai, vadovaujantis 40 straipsnio 2 punktu, jiems nebuvo leista informacinėje medžiagoje (tiek bukletų forma, tiek televizijos reportažuose, tiek dalyvaujant parodose), skatinančioje vartoti žuvininkystės, akvakultūros produktus, nurodyti įmonių, gaminančių šiuos produktus, pavadinimus, adresus, firminus prekių ženklus ar logotipus.

Šiuo klausimu buvo kreiptasi į Europos Komisiją 2010 m. vasario 1 d. raštu Nr.3D-537 (24.10). Taip pat 2010 m. spalio 21 d. šiuo klausimu vyko susitikimas su Europos Komisija, kuriame dalyvavo Europos Komisijos atstovai, vadovaujančiosios ir tarpinės vykdymo institucijos atstovai bei vienas iš pareiškėjų, pateikęs paramos paraišką pagal šią priemonę. Po šio susitikimo buvo gautas Europos Komisijos raštas, kuriame pateiktas išsamus Reglamento 1198/2006 40 straipsnio išaiškinimas ir nurodyta, kad šalys narės turi laikytis reglamentų nuostatų.

7. PAPILDOMUMAS SU KITOMIS PRIEMONĖMIS

Santrauka dėl priemonių, kurių imtasi užtikrinant paramos iš EŽF, struktūrinių fondų, Sanglaudos fondo ir kitų esamų finansinių priemonių ribų nustatymą ir papildomumą, įgyvendinimą (Reglamento (EB) Nr. 1198/2006 6 straipsnio 4 dalis).

Siekiant užtikrinti paramos iš EŽF, Struktūrinių fondų, Sanglaudos fondo ir kitų esminių finansinių priemonių ribų nustatymą ir papildomumą, į Veiksmų programos įgyvendinimo Stebėsenos komiteto sudėtį buvo įtrauktas Finansų ministerijos, kuri atsakinga už Žmogiškųjų išteklių plėtros, Ekonomikos augimo, Sanglaudos skatinimo ir Techninės paramos veiksmų programų koordinavimą ir atlieka šių programų vadovaujančiosios institucijos funkcijas, atstovas. Taip pat įtraukti minėtų veiksmų programų tarpinių institucijų (Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos) atstovai. Į Stebėsenos komiteto sudėtį įtraukti Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros departamento ir Nacionalinės mokėjimo agentūros atstovai, kurie gali stebėti, kaip yra laikomasi EŽF ir EŽŪFKP finansinių priemonių ribų nustatymo ir papildomumo, bei siūlyti reikalingas priemones.

Siekiant iš anksto identifikuoti dvigubo finansavimo požiūriu rizikingas veiklas į Veiksmų programos priemonių įgyvendinimo taisyklės įtrauktos nuostatos, kurios padės užtikrinti, kad tas pats projektas nebūtų finansuojamas iš kelių Europos Sąjungos fondų. Nacionalinė mokėjimo agentūra yra atsakinga už dvigubo finansavimo rizikos prevenciją vertinant paraiškas ir priimant sprendimą dėl lėšų išmokėjimo. Nacionalinės mokėjimo agentūros darbo procedūrų aprašuose nustatyti veiksmai, susiję su dvigubo finansavimo tikrinimu.

EUROPOS ŽUVININKYSTĖS FONDO INDĖLIS ĮGYVENDINANT EUROPOS SAJUNGOS BALTIJOS JŪROS REGIONO STRATEGIJĄ

Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos įgyvendinimo 2010 m. ataskaitos priedas parengtas, vadovaujantis 2011 m. balandžio 14 d. Europos Komisijos raštu Nr. Ref. Ares (2011) 421459 „EFF OP annual implementation report for 2010 and the interim evaluation“.

Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (toliau – ESBJRS) Europos Komisijos sprendimu priimta 2009 m. birželio 14 d., o Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. veiksmų programa pradėta rengti 2006 m. ir Europos komisijos sprendimu buvo patvirtinta 2007 m. gruodžio 17 d. (toliau – Veiksmų programa), atsižvelgus į tai, Veiksmų programoje nebuvo numatyta tiesiogiai ar netiesiogiai prisidėti prie ESBJRS įgyvendinimo bei finansavimas iš Europos Žuvininkystės Fondo įgyvendinant šią strategiją nebuvo nenumatytas. Atkreipiame dėmesį, kad po to, kai buvo priimta ESBJRS, Veiksmų programa nebuvo keista.

Įgyvendinant Veiksmų programą galima būtų išskirti keletą priemonių, kurių tikslai atitinka ESBJRS prioritetinių krypčių tikslus ir galėtų prisidėti prie ESBJRS įgyvendinimo:

- ESBJRS 2 prioritetinė kryptis „Išsaugoti natūralias gamtines zonas ir biologinę įvairovę, įskaitant žvejybos išteklius – Veiksmų programos I prioritetinės krypties priemonės „Laiivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“ ir „Žvejybos laivų modernizavimas“, II prioritetinės krypties priemonės „Žvejyba vidaus vandenyse“ veiklos sritys „Vidaus vandenu žvejybos laivų perorientavimas į kitą nei žvejyba veiklą“ ir „Vidaus vandenu žvejybos laivų modernizavimas“, III prioritetinės krypties priemonės „Vandens faunos ir floros apsaugai ir plėtojimui skirtos priemonės“ ir „Bandomieji projektai“.

- ESBJRS 7 prioritetinė kryptis „Visapusiškai išnaudoti regiono mokslinių tyrimų ir inovacijos potencialą“ – Veiksmų programos III prioritetinės krypties priemonės „Kolektyviniai veiksmai“ „Bandomieji projektai“.

- ESBJRS 8 prioritetinė kryptis „Įgyvendinti iniciatyvą „Small Business Act“: skatinti verslumą, stiprinti mažąsias ir vidutines įmones ir veiksmingiau naudoti žmogiškuosius išteklius“ – Veiksmų programos I prioritetinės krypties priemonės „Socialinio – ekonominio pobūdžio priemonės“ veiklos sritis „Parama jauniems žvejams“, II prioritetinės krypties priemonės „Akvakultūra“ veiklos sritis „Investicijos į akvakultūros įmones“ ir priemonė „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“, III prioritetinės krypties priemonė „Kolektyviniai veiksmai“.

- ESBJRS 9 prioritetinė kryptis „Stiprinti tvarų žemės ūkį, miškininkystę ir žuvininkystę“ – Veiksmų programos I prioritetinės krypties priemonės „Laiivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“ ir „Žvejybos laivų modernizavimas“, II prioritetinės krypties priemonės „Žvejyba vidaus vandenyse“ veiklos sritys „Vidaus vandenu žvejybos laivų perorientavimas į kitą nei žvejyba veiklą“ ir „Vidaus vandenu žvejybos laivų modernizavimas“, II prioritetinės krypties priemonės „Akvakultūra“ ir „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“, III prioritetinės krypties priemonės „Kolektyviniai veiksmai“ ir „Bandomieji projektai“.

- ESBJRS 12 prioritinė kryptis „Išsaugoti ir didinti Baltijos jūros regiono patrauklumą ypač švietimo, jaunimo, turizmo, kultūros ir sveikatos srityje“ – Veiksmų programos II prioritinės krypties priemonės „Žvejyba vidaus vandenyse“ veiklos sritis „Investicijos į vidaus vandens žvejybos infrastruktūrą“, III prioritinės krypties priemonės „Žvejybos uostai, prieplaukos, iškrovimo vietos“ ir „Kolektyviniai veiksmai“ IV prioritinės krypties priemonė „Žuvininkystės regionų plėtros strategijų įgyvendinimas“
- ESBJRS 13 prioritinė kryptis „Tapti pavyzdiniu jūrų saugumo ir apsaugos regionu“ – Veiksmų programos I prioritinės krypties priemonės „Žvejybos laivų modernizavimas“, II prioritinės krypties priemonės „Žvejyba vidaus vandenyse“ veiklos sritis „Vidaus vandens žvejybos laivų modernizavimas“.

Daugiausiai prie ESBJRS tikslų įgyvendinimo prisidėta įgyvendinant Veiksmų programos I prioritinės krypties priemonės „Laivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“ ir II prioritinės krypties priemonės „Žvejyba vidaus vandenyse“ veiklos sritys „Vidaus vandens žvejybos laivų perorientavimas į kitą nei žvejyba veiklą“. Norėtume pažymėti, kad atrenkant projektus nėra numatyta taikyti atrankos kriterijų, kurie būtų susiję su EUBJRS įgyvendinimu ir, kaip buvo minėta anksčiau, finansavimo ESBJRS įgyvendinti nebuvo numatyta.

2011 m. pradėtas vykdyti projektas „Tvarios akvakultūros gamybos metodų skatinimas“ (BESTAQ), kuriam vadovauja Suomija. Projekto tikslas – apibrėžti strateginius tikslus, siekiant tvaraus akvakultūros sektoriaus valdymo, apimančio visus lygius – nuo politikos reglamentavimo iki gamybos technologijų ir ūkių veiklos. Strateginiai tikslai bus išdėstyti Veiklos kodekse ir Geros praktikos kodekse, kuriuose bus atsižvelgiama į ekosistemos požiūrio principus, į akvakultūrą, taip pat ekologinio ženklavimo bei sertifikavimo kriterijus.

Siekiant projekto tikslų, pirmiausia numatoma identifikuoti pagrindines kliūtis, trukdančias tvariam akvakultūros Baltijos jūros regione vystymuisi, šiuo tikslu parengiant klausimyną sektoriaus atstovams ir apibendrinant gautus atsakymus. Atsakymų pagrindu bus nustatomi politiniai, administraciniai ir technologiniai tikslai, kurių reikia pasiekti norint plėtoti tvarią akvakultūrą Baltijos regione.

Žemės ūkio ministerija projekto įgyvendinimo eigoje ketina prisidėti prie šio klausimyno rengimo ir išplatavimo tarp sektoriaus atstovų, taip pat pagal galimybes dalyvauti rengiant minėtus kodeksus (Veiklos ir Geros praktikos).

ĮGYVENDINTŲ / ĮGYVENDINAMŲ PROJEKTŲ SĄRAŠAS

Prioritetinė kryptis, priemonė, priemonės veiklos sritis	Tikslas, remtina veikla	EŽF lėšų suma, EUR	Pastabos
I prioritetinės krypties priemonė „Laivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“	<i>Tikslas</i> – suderinti žvejybos pajėgumus su žvejybos galimybėmis. <i>Remtina veikla / investicijos</i> – žvejybos laivų, žvejojančių Baltijos jūros priekrantėje, atidavimas į metalo laužą / perorientavimas į kitą nei žvejyba veiklą.	4 117 128	
I prioritetinės krypties priemonė „Žvejybos laivų modernizavimas“	<i>Tikslas</i> – sukurti modernų žvejybos laivyną. <i>Remtina veikla / investicijos</i> – žvejybos laivų saugos ir darbo sąlygų pagerinimas, variklių pakeitimas į ekonomiškesnius, mažiau kuro naudojančius, didesnio selektyvumo žvejybos metodų diegimas, siekiant sumažinti nepageidaujamą kitų žuvų priegaudą, sumažinti neigiamą poveikį aplinkai.	—	Nebuvo pateikta paramos paraiškų
I prioritetinės krypties priemonė „Socialinio – ekonominio pobūdžio priemonės“ veiklos sritis „Parama jauniems žvejams“	<i>Tikslas</i> – pritraukti jaunos, kvalifikuotus asmenis, į žvejybos verslą. <i>Remtina veikla / investicijos</i> – žvejybos laivo įsigijimas.	—	Nebuvo pateikta paramos paraiškų
II prioritetinės krypties priemonės „Žvejyba vidaus vandenyse veiklos sritis „Vidaus vandenu žvejybos laivų“	<i>Tikslas</i> – konkurencingo žvejybos verslo vidaus vandenyse sistemos sukūrimas, užtikrinant žuvų išteklių apsaugą. <i>Remtina veikla / investicijos</i> – žvejybos laivų, žvejojančių Kuršių mariose perorientavimas į kitą nei žvejyba veiklą.	2 039 175	

perorientavimas į kitą nei žvejyba veiklą	žvejyba veiklą.		
II prioritutinės krypties priemonės „Žvejyba vidaus vandenyse veiklos sritis „Vidaus vandenu žvejybos laivų modernizavimas“	<i>Tikslas</i> – konkurencingo žvejybos verslo vidaus vandenyse sistemos sukūrimas, užtikrinant žuvų išteklių apsaugą. <i>Remtina veikla / investicijos</i> – žvejybos laivų saugos ir darbo sąlygų pagerinimas, variklių pakeitimas į ekonomiškesnius, mažiau kuro naudojančius, didesnio selektyvumo žvejybos metodus diegimas, siekiant sumažinti nepageidaujamą kitų žuvų priegaudą, sumažinti neigiamą poveikį aplinkai.	—	Nebuvo pateikta paramos paraiškų
II prioritutinės krypties priemonės „Žvejyba vidaus vandenyse veiklos sritis „Investicijos į vidaus vandenu žvejybos infrastruktūrą“	<i>Tikslas</i> – sukurti žvejybos laivų aptarnavimo infrastruktūrą Kuršių mariose. <i>Remtina veikla / investicijos</i> – žvejybos infrastruktūros statymas, plėtimas, modernizavimas.	—	2010 m. buvo pateiktos 2 paramos paraiškos, tačiau jau šiuo metu yra aišku, kad jos neatitiko nustatytų tinkamumo kriterijų paramai gauti ir buvo atmetos.
II prioritutinės krypties priemonė „Akvakultūra“ veiklos sritis „Investicijos į akvakultūros įmones“	<i>Tikslas</i> – akvakultūros ūkių konkurencingumo stiprinimas ir kokybiško, platesnio asortimento produkcijos gamyba bei parama tradicinės akvakultūros veiklos rūšims, padedančioms išsaugoti ir plėtoti tradicinę ekonominę ir socialinę struktūrą bei aplinką. <i>Remtina veikla / investicijos</i> – statyba, įrengimas, modernizavimas siekiant: didesnio akvakultūros įmonių produktyvumo ir konkurencingumo, auginti rinkoje paklausių, vertingų žuvų rūšis, gerinti darbo ir saugos sąlygas darbuotojams, diegti akvakultūros metodus, padedančius mažinti neigiamą ar didinti teigiamą poveikį aplinkai, palyginti su įprastine praktika akvakultūros sektoriuje ir kt.	—	Projektų pagal šią veiklos sritį Baltijos jūros regione nevykdoma. Taip pat pažymime, kad Lietuvoje nėra vykdoma jūrinė akvakultūra.

II prioritinės krypties priemonė „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“	<i>Tikslas</i> – stiprinti žuvų perdirbimo pramonės konkurencingumą, skatinti efektyvesnę rinkodarą bei kokybiškos produkcijos tiekimą vartotojams. Prioritetas teikiamas labai mažoms ir mažoms įmonėms. <i>Remtina veikla</i> – statyba, įrengimas, modernizavimas siekiant: pagerinti darbo sąlygas, pagerinti ir stebėti visuomenės sveikatos ir higienos sąlygas arba produktų kokybę, gaminti aukštos kokybės produktus, skirtus specializuotoms rinkoms, mažinti neigiamą poveikį aplinkai, didinti mažai naudojamų žuvų rūšių, šalutinių produktų ir atliekų naudojimą, gaminti naujus produktus, taikyti naujas technologijas ar plėtoti inovatyvius gamybos metodus, gaminti produktus, gautus iš vietos laivyno ir akvakultūros.	92 306	Įgyvendinamo projekto tikslas – didinti įmonės konkurencingumą diegiant naujas vietinių žuvų rūšių apdirbimo technologijas, plečiant produkcijos asortimentą. Projekto vykdytojas – UAB „Jūrų vėjas“. Įmonė užsiima žvejyba Kuršių mariose, atlieka pirminį žuvies supirkimą, apdorojimą bei užsiima produkcijos pardavimu perdirbimo įmonėms, Vilniaus ir Kauno turgavietėse, prekybos centrams. Paramos gavėjas, pasinaudodamas EŽF teikiamomis galimybėmis, įvairina įmonės veiklą, ir, įdiegus naujas gėlavandenės vietinės žuvies apdorojimo technologijas, numato gaminti naujus produktus iš gėlavandenės žuvies (filė, faršą), žuvies glazūravimą ledu, vakuuminį pakavimą. Savo veikloje pareiškėjas numato naudoti įvairias vietines žuvis (menkę, starkį, strimele, lyną, karšį, lydeką, plakį, uotą, pleškne, kuoją ir kt.). Nepamiršamos ir senovinės receptūros, paramos gavėjas numatė perpelės pirminį apdorojimą pagal nepelnytai pamirštą, tradicinę prūsišką technologiją. Projekto vertė –123 tūkst. EUR (92 tūkst. EUR EŽF lėšos). Projektas pradėtas įgyvendinti 2010 m. ir jo įgyvendinimo pabaiga numatyta 2012 m.
Žvejybos uostai, prieplaukos, iškrovimo vietos	<i>Tikslas</i> – sukurti tinkamą jūrų žvejybos infrastruktūrą priekrantėje. <i>Remtina veikla / investicijos</i> – žuvininkystės produktų iškrovimo, perdirbimo, laikymo uostuose ir pardavimo aukcionuose sąlygų gerinimas, prieplaukų statyba, modernizavimas ir plėtra, didinant saugą iškrovimo ar pakrovimo metu, žvejybinės veiklos valdymo kompiuterizavimas, darbo sąlygų ir saugos gerinimui, bereikalingos priegaudos išmetimo sumažinimui ir kt.	—	Nebuvo pateikta paramos paraiškų
	<i>Tikslas</i> – kuriant konkurencingą žuvininkystės sektorių		1. Įgyvendinamo projekto tikslas – sukurti Baltijos

Kolektyviniai veiksmai	skatinti įmonių ir pripažintų organizacijų ar kitų visuomeninių organizacijų bendrą veiklą ir kt. <i>Remtina veikla / investicijos</i> –iš vandens telkinių dugno ištraukti pamestas žvejybos priemones; gerinti darbo sąlygas ir saugą, skatinti žuvininkystės ir akvakultūros produktų rinkų skaidrumą, įskaitant atsekamumą, gerinti maisto kokybę ir saugą, tobulinti profesinius gebėjimus arba plėtoti naujus mokymo metodus ir priemones, skatinti mokslininkų ir žuvininkystės sektoriaus ūkio subjektų partnerystę, palaikyti ryšius ir keistis patirtimi bei geriausia praktika tarp organizacijų, propaguojant lygias moterų ir vyrų, trečių šalių galimybes, sukurti gamintojų organizacijas, įgyvendinti jų restruktūrizavimo ir kokybės gerinimo planus, atlikti galimybių studijas, susijusias partnerystės su trečiosiomis šalimis skatinimu žuvininkystės sektoriuje; skatinti žuvininkystės produktų naujų rinkų plėtrą ar vartojimo skatinimo kampanijas ir kt.	707 668	eršketų mokymo ir tyrimų centrą, vystant bendrą mokslininkų ir žuvininkystės sektoriaus ūkio subjektų veiklą, skatinant atkurti eršketų išteklius Baltijos jūroje bei vystant eršketų auginimą URS. Projekto pagrindiniai uždaviniai: sukurti mokymo ir tyrimų bazę, suburti mokslininkus ir žuvininkystės sektoriaus ūkio subjektus bendrai veiklai, skatinti palaikyti ryšius ir keistis geriausia patirtimi žuvininkystės sektoriaus ūkio subjektus, prisidėti prie Baltijos eršketų atkūrimo Baltijos jūroje, skatinti naujas technologijas ir inovacijas žuvų veisime ir auginime, organizuoti mokymų ciklą „Eršketų auginimas ir veisimas uždaroje recirkuliacinėse sistemose ir tvenkiniuose. Projekto vykdytojas „Tarptautinė Baltijos eršketų augintojų asociacija“. Projekto vertė – 201 tūkst. EUR (151 tūkst. EUR EŽF lėšos). Projektas pradėtas įgyvendinti 2010 m. ir jo įgyvendinimo pabaiga numatyta 2011 m. 2. Įgyvendinamo projekto tikslas – kurti konkurencingą žuvininkystės sektorių, skatinti jo atstovų, pripažintų žuvininkystės produktų gamintojų organizacijų ir kitų visuomeninių organizacijų bendrą veiklą, taip pat atstovauti žuvininkystės sektoriaus interesams. Projekto uždaviniai – siekiant maisto saugos ir kokybės gerinimo įsigyti specializuotą automobilį atšaldytos žuvies produktams transportuoti. Siekiant darbo sąlygų ir saugos gerinimo įsigyti pasyvosios žvejybos įrankių ženklavimo gaires. Projektu siekiama pagerinti maisto saugą ir kokybę, specializuotas automobilis padės ilgesnį laiką išlaikyti vartojimui tinkamas maisto savybes, bus palaikomos higienos normos. Pasyviųjų žvejybos įrankių ženklavimo gairių įsigijimas pagerins darbo sąlygas ir saugą, šiomis gairėmis pažymėtieji pasyvieji žvejybos įrankiai bus

geriau pastebimi, taip pagerinant ne tik žvejų darbo saugą, bet ir kitų asmenų, veikiančių Baltijos jūros priekrantės zonoje, saugą. Projekto vykdytojas „Lietuvos žuvininkystės produktų gamintojų asociacija“. Projekto vertė – 375 tūkst. EUR (281 tūkst. EUR EŽF lėšos). Projektas pradėtas įgyvendinti 2011 m. ir jo įgyvendinimo pabaiga numatyta 2013 m.

3. Įgyvendinamo projekto tikslas – ištirti jūrinių žuvų ir jų produktų rinkas, informaciją pateikti visuomenei įvairiomis viešinimo ir informavimo priemonėmis, skatinti ir reklamuoti jūrinių žuvų vartojimą. Projekto uždaviniai – skatinti jūrinių žuvų produktų vartojimą, reklamuoti jūrinių žuvų produktus, ištirti jūrinių žuvų produktų rinką, ištirti bei tobulinti rinkos organizavimo priemones. Projekto vykdytojas „Lietuvos žuvininkystės produktų gamintojų asociacija“. Projekto vertė – 141 tūkst. EUR (106 tūkst. EUR EŽF lėšos). Projektas pradėtas įgyvendinti 2010 m. ir jo įgyvendinimo pabaiga numatyta 2012 m.

4. Įgyvendinamo projekto tikslas – kurti konkurencingą žuvininkystės sektorių, skatinti žuvininkystės sektoriaus darbuotojų mokymą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka sertifikuotą mokymo programą. Projekto uždavinys – sudaryti sąlygas žvejybinių laivų budintiems kapitonomams gauti žvejybinių laivų, kurių BT mažiau nei 500, kapitono diplomą. Projekto vykdytojas – Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla. Projekto vertė – 135 tūkst. EUR (85 tūkst. EUR EŽF lėšos). Projektas pradėtas įgyvendinti 2009 m. ir jo įgyvendinimas baigtas 2010 m.

5. Įgyvendinamo projekto tikslas – prisidėti prie konkurencingo žuvininkystės sektoriaus kūrimo ir įkurti

			praktinio mokymo / konsultavimo centrą, bendradarbiaujant su mokslininkais. Skatinti smulkų, šeiminių verslą pajūrio regione taip iš dalies sprendžiant nedarbo problemą, esančią šiame regione. Žuvų auginimas uždaroje recirkuliacinėse sistemose, viena iš alternatyvių verslinei žvejybai veiklų, pasitraukusiems ar ketinantiems pasitraukti iš šio verslo dėl neaiškios tolimesnės žvejybos verslo perspektyvos, žvejybos draudimų, mažinamų žvejybos plotų. Projekto tikslui pasiekti įgyvendintos veiklos: sukurtas praktinio mokymo centras, kuriame buvo įrengta demonstracinė žuvų auginimo uždarojoje sistemoje linija, naudojanti atsinaujinančius energijos šaltinius, t. y. vėjo energiją, pastačius nedidelio galingumo iki 5 kw vėjo jėgainę, suorganizuoti 4 mokymai / seminarai, kuriuose dalyvavusių skaičius ~ 80. Projekto tikslui pasiekti įgyvendinamos veiklos: atsižvelgus į poreikį, surengti dar mažiausiai keturis seminarus, parengti ir išleisti galimybių studiją, kuri ištirtų fizinių ir juridinių ūkių subjektų poreikį ir galimybes Vakarų Lietuvoje steigti akvakultūros ūkius. Projekto vykdytojas – Kooperatinė bendrovė „Tarptautinis akvakultūros centras“. Projekto vertė – 115 tūkst. EUR (86 tūkst. EUR EŽF lėšos). Projektas pradėtas įgyvendinti 2009 m. ir jo įgyvendinimo pabaiga numatyta 2011 m.
Vandens faunos ir floros apsaugai ir plėtojimui skirtos priemonės	<i>Tikslas</i> – saugoti ir plėtoti gyvuosius vandens išteklius. <i>Remtina veikla / investicijos</i> – žuvų išteklių gausinimas, įrengiant, atkuriant nerštavietes, migracijos kelius. Taip pat parama bus teikiama išteklių atkūrimui pagal patvirtintą 2009 m. gruodžio 22 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. K(2009)10244 patvirtintas Europinių	—	2009 m. buvo pateiktos 2 paramos paraiškos, tačiau jos neatitiko nustatytų tinkamumo kriterijų paramai gauti ir buvo atmestos.

	ungurių <i>Anguilla anguilla</i> L. išteklių valdymo Lietuvoje planą.		
Bandomieji projektai	<i>Tikslas</i> – įgyti ir skleisti naują techninę ir mokslinę informaciją. <i>Remtina veikla / investicijos</i> – inovatyvių technologijų tyrimai, veiksmai, siekiant sukurti ir išbandyti žvejojimo įrankių selektyvumo gerinimo bei nepageidaujamos priegaudos ir išmetimų, neigiamo poveikio aplinkai mažinimo metodus ir kt., veiksmai, siekiant išbandyti žvejojimo pastangų sureguliuavimo planus ir alternatyvias žvejojimo valdymo technologijas.	41 036	Įgyvendinamo projekto tikslas – įvertinti Lietuvoje taikomą žvejojimo Baltijos jūroje valdymo metodiką bei atlikus Europos Sąjungos valstybėse veikiančią pažangių žvejojimo valdymo metodikų vertinimą, pasiūlyti naują efektyvesnę žvejojimo valdymo metodą, kurį pritaikius būtų padidintas žvejų verslo saugumas. Šiuo metu Lietuvoje Baltijos jūros žvejai nėra užtikrinti, kad ateityje gaus kvotas ir koks bus jų dydis. Menkių valdymo planas bei kiti kvotų skirstymo reglamentai reguliuoja tik bendras Lietuvai skiriamas, o kvotų skirstymas šalies viduje atliekamas kasmet pagal žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintą tvarką. Žvejai negali racionaliai panaudoti suteiktų kvotų, kadangi neturi galimybės jomis prekiauti ar keistis tarpusavyje, o kvotų dydis nėra apibrėžtas ilgam laikotarpiui. Ilgalaiškės kvotų panaudojimo teisės bei prekybos kvotomis galimybės įvedimas suteiktų efektyviai žvejojantioms įmonėms galimybę gauti papildomų žvejojimo galimybių, o neefektyviai žvejojantys žvejai galėtų parduoti sau skirtas kvotas ir taip padengti laivo aptarnavimo uoste bei kitus pastovius kaštus. Įgyvendinus šį projektą padidės žvejų saugumas, dalies žvejų pajamų saugumas ir dalies pajamų stabilumas. Projekto vykdytojas – Žvejų ir žuvies perdirbėjų asociacija „Baltijos žvejas“. Projekto įgyvendinimui numatyta skirti – 53 tūkst. EUR (41 tūkst. EUR EŽF lėšos). Projektas pradėtas įgyvendinti 2010 m. ir jo įgyvendinimo pabaiga numatyta 2012 m.

IV prioritinė kryptis „Žuvininkystės regionų plėtros strategijų įgyvendinimas“	<i>Tikslas</i> – žuvininkystės regionų tvari plėtra ir gyvenimo kokybės juose gerinimas vietos iniciatyvos ir partnerystės pagrindu. <i>Remtina veikla / investicijos</i> – ekonominės veiklos pertvarkymas, keitimas, ypač skatinant ekologinį turizmą, žuvininkystės produktų vertės didinimas, mažos apimties žuvininkystei ir turizmui skirtos infrastruktūros bei paslaugų rėmimas, žuvininkystės regionų aplinkos saugojimas, pakrantės kaimelių bei gyvenviečių, kuriose vykdoma žuvininkystės veikla, atnaujinimą ir plėtrą bei gamtos ir architektūros paveldo saugojimą ir stiprinimą, gamybos potencialo žuvininkystės sektoriuje, kai jam padaroma žala dėl stichinių arba pramoninių nelaimių, atkūrimą, žuvininkystės sektoriaus darbuotojų mokymus.	—	Projektų įgyvendinimas pagal patvirtintas Žuvininkystės regionų vietos plėtros strategijas planuojamas pradėti 2012 m.